

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) A mesterséges intelligencia (artificial intelligence, AI) egyre fejlődik, és alkalmazási köre szélesedik. Jelenleg az AI saját maga képes innovációt létrehozni, emberi feltaláló nélkül. Ez olyan képesség, amely a technológia fejlődésével egyre szélesebb körűvé válik. Az, hogy az AI által feltalált innováció szabadalmazható-e, nyitott kérdés, és egyre sürgetőbb.

Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalánál (United States Patent and Trademark Office, USPTO) újabban két szabadalmi bejelentésre kértek szabadalmi oltalmat olyan találmányokra, amelyeket önállóan AI hozott létre emberi feltaláló nélkül. A bejelentők azt kívánják, hogy az AI-t ismerjék el feltalálónak, és az AI-k tulajdonosai kapjanak szabadalmi jogokat. Az USPTO kutatja a viszonyt az AI és a szabadalmi törvény között, és ehhez nyilvános véleményeket is kért.

A két szabadalmi bejelentés és az AI-re vonatkozó kérdések hivatali vizsgálata előkészítheti a talajt a jövőbeli AI-innováció számára. Olyan (jogi) személyek, akik alkotómunkájukban AI-t használnak, ezen a nyomon haladva új fejleményeket próbálhatnak ki, és ennek megfelelően módosíthatják az AI alkalmazását, hogy az szabadalmi oltalomra alkalmassá válhasson.

A szellemi tulajdon-jogok az Egyesült Államok alkotmányában gyökereznek, amely a Kongresszust feljogosítja „a tudomány és a hasznos művészeti ágak fejlődésének támogatására, a szerzők és feltalálók számára korlátozott ideig kizárólagos jogot biztosítva vonatkozó írásaikra és felfedezéseikre”. Többnyire úgy tekintik, hogy a „szerzők” és „feltalálók” kifejezés emberi lényekre vonatkozik. A szabadalmi törvény ismételten utal „személyekre” mint feltalálókra, míg a bíróságok hasonló megközelítést alkalmaznak, azt gondolva például, hogy csupán természetes személy – nem vállalat – lehet feltaláló. Újabban azonban felmerültek olyan kérdések, hogy a szellemi tulajdon oltalma kiterjedhet-e az AI által feltalált technológiákra. Más szavakkal: mi történik, ha az AI feltalál valamit, ami szabadalmazható lenne, ha emberi lény találta volna fel?

A kérdés, amelyről a szabadalmi szakemberek tárgyalnak, többé nem csupán elméleti vonatkozású. A *Surrey-i Egyetem* (miként fentebb említettük) nemrég két szabadalmi bejelentést nyújtott be az USPTO-nál és az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH, European Patent Office, EPO) is, amelyekben egy DABUS nevű (a Device for the Autonomous Bootstrapping

---

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

of Unified Sentience = eszköz az egyesült értelem autonóm elsajátítására kifejezés rövidítése) AI-rendszer a megnevezett feltaláló. Humán kutatók fejlesztették ki a DABUS-t, hogy ötleteket hozzon létre, és azután meghatározza, hogy melyek a legújabbak, leghasznosabbak vagy legértékesebbek. A DABUS ezután kidolgozta a két találmányt emberi közbeavatkozás nélkül – egy megjavult italtartályt és egy „idegláng” készüléket, amelyet kutató- és mentőküldetésekből lehet használni.

A Surrey-csapat a humán feltaláló hiánya ellenére azzal érvel, hogy ezeket a találmányokat szabadalmi oltalomra alkalmasnak kell minősíteni. A brigád nem állítja, hogy az AI-nek kell birtokolnia a szabadalmakat, hanem csupán arra tart igényt, hogy a tulajdonjog az AI tulajdonosát illesse meg. Ez a megoldás lehetővé tenné az AI által feltalált innovációk szellemi tulajdoni oltalmát, míg a hasznot emberek élveznék.

A Surrey-csapat szabadalmi bejelentései több kérdést vetnek fel, mint amennyit megválaszolnak. Az AI által kifejlesztett innovációk – akár teljesen, akár részben – új és fejlődő dolgok. A DABUS-bejelentések próbaesetek annak kifürkészésére, hogy a törvény hogyan fejlődhet. Minthogy azonban az AI egyre erősebben növekszik, valószínű, hogy maga az AI által kifejlesztett innováció általánosabbá fog válni. Nyilvánvaló, hogy a szabadalmazhatóságot befolyásoló bármilyen törvényi változásnak ügyelnie kell az erős szabadalmi jogok létrehozása és a kellemetlen szabadalmi pereskedéstől való elriasztás közötti egyensúlyra.

B) Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala korszerűsítette a szabadalmi törvény 101. cikkén alapuló szabadalmazhatósági irányelveket. A hivatal egyidejűleg gondoskodott a szabadalmi elővizsgálók számára tanfolyamról, ahol többek között vetített képekkel tekinthetik át a változásokat.

Az elemzés két részből áll: 1. lépésből és 2.A, valamint 2.B lépésből, ahol a második lépés változott. Az első lépés változatlan maradt, és azt kérdezi, hogy a szabadalmi igénypont eljárásra, gépre, gyártmányra vagy anyagösszetételre vonatkozik-e. Ha a válasz nemleges, az igénypont nem szabadalmazható. Ha a válasz igenlő, az elemzés a második lépéssel folytatódik.

A 2.A lépés korábban azt kérdezte, hogy az igénypont természeti törvényre, természeti jelenségre (természeti termékre) vagy elvont ötletre irányul-e. A 2.A lépés kettéágazó kérdésre változott, és eltérő módszert alkalmaz az elvont ötletek értékeléséhez. Az új első elágazás azt kérdezi, hogy az igénypont elvont ötletet, természeti törvényt vagy természeti jelenséget ismertet-e. Ha a válasz negatív, az igénypont szabadalmazható. Igenlő válasz esetén a második elágazás azt kérdezi, vajon az igénypont további elemeket ismertet-e, amelyek gyakorlati alkalmazásáá integrálják az elvont ötletet, a természeti törvényt vagy a természeti jelenséget.

Amikor az első elágazásban egy elvont ötletet értékelnek, az elővizsgálók már nem használnak egy gyors hivatkozási ívet, hanem ha egy lehetséges elvont ötletről van szó, azt vizsgálják, hogy az igénypont 1. matematikai fogalmakra, 2. mentális eljárásokra vagy 3. „em-

beri tevékenységet szervező bizonyos módszerekre” vonatkozik-e. Az utóbbi vonatkozásban emberi tevékenység szervezésének sajátos példáit adják meg, amelyek lehetnek alapvető gazdasági elvek vagy gyakorlatok (így biztosítás, kockázatcsökkentés); kereskedelmi vagy jogi együttműködések (így szerződések, jogi kötelezettségek, hirdetés, értékesítés vagy eladási tevékenységek); üzleti kapcsolatok; és emberek közötti személyes viselkedés, viszonylatok vagy kölcsönhatások kezelése (ideértve a szociális tevékenységeket, a tanítást és az azokból következő szabályokat és utasításokat). E három csoport bármelyikébe eső igénypont nem szabadalmazható. Ha az igénypont nem esik e csoportok egyikébe sem, azonban az elővizsgáló még mindig el akarja utasítani a 101. cikk alapján, hozzájárulást kell kapnia a műszaki központ igazgatójától. Barr elnökhelyettes megjegyzései szerint mindezek azt az erőfeszítést mutatják, amely arra irányul, hogy összeegyeztethetőbb döntéseket kapjanak.

A második elágazásban új eljárás rejlik, amely azt kívánja az elővizsgálótól, hogy azonosítsa, vajon az igénypont említ-e a jogi kivételen túl további elemeket, amelyeket az elővizsgálónak ki kell értékelnie, és el kell döntenie, hogy azok „a kivételt a kivétel egy gyakorlati alkalmazásává integrálják-e”. Az irányelvek hangsúlyozzák, hogy az elemeknek „értelmes hatást” kell szolgáltatniuk, és többnek kell lenniük az egyes igénypontoszerkesztésnél.

Ha az első és a második elágazásra a válasz nemleges, az elővizsgálónak folytatnia kell a vizsgálatot a 2.B lépésben. Itt azt kell kérdezni, hogy az igénypont közöl-e olyan további elemeket, amelyek jelentősen többet adnak, mint a jogi kivétel. Ha a válasz nemleges, az igénypont nem szabadalmazható. Az USPTO a gyakorlati anyagban rámutat, hogy ennek a kérdésnek nagy része eldönthető lesz a 2.A lépés második elágazásának az elővizsgáló általi értékelésekor. A 2.B lépés azonban egy fontos szempontban különbözik a második elágazástól.

A 2.B lépésben az elővizsgáló *most* fontolja meg, hogy a további igénypontelemek csupán *jól ismert, rutin- vagy szokásos tevékenységet* képviselnek-e, ami nem szabadalmazható – ez egy olyan szempont, amelyet nem vesz figyelembe a második elágazásnál. Így egy igénypont megfelelhet a második elágazás próbáján még akkor is, ha a további elemek nem felelnek meg a rutin- és a szokásostevékenység-próbának. Más szavakkal: a második elágazásnál a további elemek szokásosak, rutin- vagy jól értett elemek lehetnek, mégis értelmes határt képezhetnek. Ebben az esetben az igénypont szabadalmazható, tehát az értékelés a második elágazásnál végződik, és nem kell megválaszolni azt a kérdést, hogy az elemek jól ismertek, rutin- és szokásos elemek-e, mert nem kell tovább menni a 2.B lépésre.

Az USPTO számos bírósági esetet és feljegyzést vesz figyelembe, amelyeket alkalmasnak talált annak megvilágítására, hogy mikor lehet egy természeti törvényt felhasználni egy betegség vagy orvosi állapot sajátos kezelésének vagy megelőzésének a befolyásolására. Lehetséges, hogy az elemzéssel rátérve annak megállapítására, hogy további elemek jól ismertek, rutin- vagy szokásos elemek-e, az értékelésben továbbhaladva több igénypont lesz szabadalmazhatóan található.

A szabadalmazási irányelvek módosításának tényleges hatása mindaddig nem ismerhető meg, amíg az elővizsgálók el nem kezdik alkalmazni ezeket az új irányelveket.

Egyesült Királyság

A) Az Egyesült Királyság Szellemtulajdon-védelmi Hivatala (United Kingdom Intellectual Property Office, UKIPO) némileg váratlan döntést hozott két skótwisky-márka közötti vitában.

2018-ban *Vivek Anasane*, aki Mumbaiban alapított egy italvállalatot, az Egyesült Királyságban kérelmezte skót whiskyre a GLENFIELD (1. ábra) címkevédjegy lajstromozását. E bejelentés ellen felszólalást nyújtott be a GLENFIDDICH címkevédjegyet (2. ábra) birtokló *William Grant & Sons* (WGS) szeszfőzde azon az alapon, hogy a védjegy törvény 5(2), 5(3) és 5(4)(a) cikke szerint korábbi joggal rendelkezik a GLENFIDDICH védjegyre.

1. ábra

2. ábra

A WGS-nek nem kellett használatot bizonyítania, mert bizonyítékot nyújtott be a felszólalásának alapját képező védjegy hírnevével kapcsolatban. A bizonyíték tájékoztatást tartalmazott arról, hogy a GLENFIDDICH védjegyet az 1960-as évek óta használták, mégpedig 2005 és 2014 között évi 900 000 liter italfogyasztásnak megfelelő mértékben. A benyújtott bizonyítékok szerint az egymalátás whisky 30%-os piaci részesedést ért el.

Az összetévesztés valószínűségével kapcsolatban, amikor a GLENFIELD címkevédjegyet hasonlítják össze a GLENFIDDICH szóvédjeggyel, az elővizsgáló véleménye – amely szerint a védjegyek közötti hasonlóságok kevésbé hangsúlyosak, mint ha két címkevédjegyet hasonlítanak össze – nem meglepő.

Az elővizsgáló azonban megállapította, hogy a korábbi GLENFIDDICH védjegy erős megkülönböztető jelleggel rendelkezett, minthogy széles körű hírneve volt az Egyesült Királyságban és azon túl is. Bár az elővizsgáló megállapította, hogy a védjegyek csupán alacsony szintű képi és fogalmi hasonlóságot mutattak, és alacsonytól közepes hangzási hasonlóságot, arra a következtetésre jutott, hogy ezek a tényezők globális összehasonlítás esetén nagyobb

súllyal esnek latba, mint néhány az egyéb hasonlóságok közül. Ezért a védjegy törvény 5(2) cikke alapján a felszólalást sikertelennek minősítette.

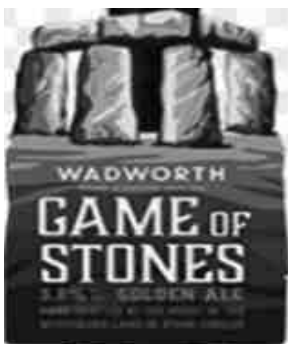
A törvény 5(3) cikkére hivatkozva a hírnévre alapozó felszólalás szintén megbukott, mert bár a korábbi GLENFIDDICH védjegyről megállapították, hogy a whiskytermékek területén jelentős hírnévvel rendelkezett, a védjegyek között határozottan hiányzott a hasonlóság. Az elővizsgáló úgy vélte, hogy a védjegyek nem hasonlítanak egymásra, és az összetévesztés valószínűsége sem áll fenn, ezért a felszólalás a törvény 5(3) cikke szerint is megbukott.

A felszólaló által benyújtott képek a GLENFIDDICH címkéről nagyon határozatlanok voltak, és azokat a felszólaló nem színesben nyújtotta be. A benyújtott bizonyíték azt mutatta, hogy a címkét számos különböző változatban használták. Ezért az elővizsgáló megállapította, hogy a GLENFIDDICH szövegezést nem mindig lehetett világosan és jól elolvasni.

Összehasonlítva a védjegyeket, minthogy hiányoztak a hasonlóságok a GLENFIDDICH és a GLENFIELD védjegy uralkodó elemei között, az elővizsgáló végül megállapította, hogy a különbségek túlsúlyban vannak a hasonlóságokkal szemben, és hogy nincs hamis ábrázolás. Ennek megfelelően a felszólalás a védjegy törvény 5(4) cikke alapján is megbukott.

B) A „Trónok harca” (Game of Thrones), egy amerikai fantázia-tévé sorozat, amelyet világszerte emberek milliói néznek, most önmagában márkanévvé vált. Így a legkülönbözőbb országokban találkozhatunk e márkanévvel különböző árukon, például pólóingeken, csészeiken, sőt még Jonny Walker legújabb, „White Walker Game of Thrones” című korlátozott kiadásán is. Emellett a GAME OF THRONES védjegy lajstromozva van a 33. áruosztályban alkoholos italokra az Egyesült Királyságban.

A Wadworth & Co. (Wadworth) egy népszerű sörfőzde, és ilyen minőségben 1875 óta működik. Ez a társaság kérte a GAME OF STONES (kövek játéka) védjegy lajstromozását az alábbi ábrán látható formában, vagyis fölötté a WADWORTH felirattal és afölött a Stonehenge képével.

Nemrég a Home Box Office amerikai tévétársaság – amely általánosan HBO-ként ismert – felszólalt a Wadworth által a 33. áruosztályban, vagyis alkoholos italokra lajstromoztatni

kívánt védjegy ellen arra hivatkozva, hogy a megtámadott védjegy megtevesztően hasonlít a GAME OF THRONES lajstromozott védjegyre.

A felszólalást az UKIPO elutasította azon az alapon, hogy a felszólaló nem támasztotta alá azt az állítását, miszerint a két védjegy hasonló, különös tekintettel arra, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy vizuálisan eltérő, mert olyan logó, ahol a „game of stones” szavak a Stonehenge ábrája alá vannak írva.

Európai Szabadalmi Hivatal

2019. május 9-i évi jelentésében az Európai Szabadalmi Hivatal publikálta fellebbezési tanácsainak 2018. évi jelentését, amely szerint a 2017. január 1-jén életbe lépett reform megnövelte a műszaki fellebbezési tanácsok teljesítményét. A jelentés szerint 2018-ban a lezárt fellebbezési ügyek száma 22,6%-kal, a műszaki tagok teljesítménye pedig 18%-kal nőtt.

A jelentés azt is megállapítja, hogy a műszakilag képzett tagok terén mutatkozó hiányt 2018-ban sikerült megszüntetni, és 2019-re 23 új helyet hagytak jóvá.

A reform keretében a fellebbezési tanácsok feletti felelősséget az ESZH elnökéről átruházták egy újonnan létesített pozícióra, a fellebbezési tanácsok elnökére. Az új elnök neve Carl Josefsson. Emellett létrehoztak az Adminisztratív Tanácsot helyettesítő testületként egy Fellebbezési Tanácsi Bizottságot

A múltban az ESZH részben személyi és szerkezeti hiányok miatt került az újságok címlapjára. A reform fő célja volt megerősíteni az ESZH fellebbezési tanácsainak szervezeti és adminisztratív autonómiáját, és növelni azok hatékonyságát.

Az ESZH fellebbezési tanácsai

Az ESZH döntései elleni fellebbezési eljárások rendszerint három évnél tovább tartanak, de ez az időtartam jelentősen hosszabb is lehet (a fellebbezési tanácsok 2017. évi jelentése szerint a műszaki fellebbezési eljárások átlagosan 38 hónapig tartottak, azonban egyes esetek nyolc éve függőben voltak). Ilyen hosszú eljárási idő mellett nem meglepő, hogy jelentős az elintézetlen függő ügyek száma (a fellebbezési tanácsok 2018. évi jelentése szerint 2018 végén ez a szám 9000 felett volt).

A fellebbezési eljárások gyakran nagy kereskedelmi fontosságú ügyekre vonatkoznak, például amikor a bejelentők/tulajdonosok egy szabadalmat érvényesíteni vagy gyakorlatba venni kívánnak, vagy arra használati engedélyt szeretnének kiadni, és a versenytársak meg akarják tisztítani az utat egy állítólagos találmány gyakorlatba vételéhez. Ezért a fellebbezési eljárások hosszú időtartama nehézségeket okozhat a bejelentőknek/tulajdonosoknak és az ellenfeleknek. Emellett az Európai Szabadalmi Egyezmény számos tagországában a nemzeti megsemmisítési/bitorlási eljárásokat gyakran függőben tartják, amíg nem születik meg a végleges fellebbezési döntés.

Ezeknek a nehézségeknek a kezelése érdekében az ESZH bizonyos körülmények között lehetővé teszi a gyorsított fellebbezési eljárást, amely a 3. vezérigazgatóság elnökhelyettesének 2008. március 17-én kiadott értesítésén alapul. Ez sajátosan úgy rendelkezik, hogy a „törvényes érdekekkel” rendelkező felek kérhetik, hogy a fellebbezést részesítsék elsőbbségben, és az eljárást gyorsítsák meg.

Egy fellebbezés gyorsított eljárására vonatkozó kérelmeket az illetékes fellebbezési tanácsnál kell benyújtani, mégpedig az eljárás kezdetén. Az ilyen kérelmeknek meg kell határozniuk a sürgősség okait, amelyeket dokumentumokkal kell alátámasztani. A gyorsított fellebbezési eljárás kérelmezésére nincs formanyomtatvány.

Az, hogy mi képez törvényes érdeket, a közlemény alapján nem egészen egyértelmű, bár néhány sajátos példát ad arra, hogy milyen körülmények igazolhatják a gyorsított eljárást:

- ahol bitorlási eljárás folyt vagy folyik, vagy az előre látható;
- ahol a fellebbezés alatt álló szabadalommal kapcsolatban a licencvételi döntés a fellebbezési eljárás kimenetelétől függ; és
- ahol fellebbezés tárgyává vált egy felszólalás, amelyre gyorsított eljárást engedélyeztek.

Míg az utóbbi feltétel egyértelmű, a másik kettő értelmezésre szorul, és az illetékes fellebbezési tanács számára jelentős teret ad annak eldöntésére, hogy a kérelmezőnek van-e törvényes érdeke. Valójában a fellebbezési tanács kialakult joggyakorlata szerint a gyorsított eljárás engedélyezése mindig a fellebbezési tanács tetszésétől függ, és nincs rögzített bizonyítási szabvány.

Ha az ESZH tudomására jut, hogy az európai szabadalom vonatkozásában nemzeti bitorlási eljárás van függőben, meg fogja gyorsítani a felszólalási eljárást (az ESZH 2008. március 17-i közleménye alapján). Ilyen körülmények között egy fél a felszólalási eljárásban kérhet gyorsított eljárást. A kérelmet bármikor be lehet nyújtani, de az írásbeli kérelem kötelező.

Az ilyen kérelmet követően az ESZH arra törekszik, hogy a legközelebbi eljárási lépését a kérelemtől vagy a felszólalási értesítésre a szabadalomtulajdonos által adott választól számított három hónapon belül végezze el.

Az ESZE szerződő államainak nemzeti bíróságai előtt a fellebbezés alatt álló szabadalom ügyében folyó bitorlási eljárások általában gyorsított eljárás engedélyezéséhez vezetnek. Ezt maguk a nemzeti bíróságok is kérhetik.

Természetesen vannak olyan ügyek is, amelyekben azok más okok miatt döntöttek a gyorsított eljárás engedélyezése mellett. Ilyenekre alább néhány példát adunk.

- A nemzeti bíróságok engedélyezhetnek ideiglenes intézkedést első fokon történő megsemmisítés ellenére. Erre példa a T 1125/13 sz. fellebbezési ügy, amelyben gyorsított eljárást engedélyeztek, mert valószínűnek tűnt, hogy a belga bíróságok ideiglenes intézkedést rendelnek el (valószínűleg *ex parte*), jóllehet a szabadalmat első fokon megsemmisítették, és a szabadalomtulajdonos korábban ideiglenes intézkedést kért.
- A szabadalmi oltalomból már csak kevés idő maradt érvényben, és az ESZH volt felelős a felszólalási eljárás elhúzódsáért. Erre példa a T 936/11 sz. ügy, amelyben en-

gedélyezték a gyorsított eljárást, mert a teljes oltalmi időből csupán négy hónap volt hátra, és az elsőfokú eljárás sokáig elhúzódott.

- III. fázisú klinikai próbák. Példaként említjük a T 1502/10 sz. ügyet, amelyben azért engedélyeztek gyorsított eljárást, mert a szabadalomtulajdonos egyik terméke, amely a szabadalmi igénypontok oltalmi köre alá esett, a III. klinikai fázisba lépett.

Miként ez várható, gyakran érvelnek a gyorsított eljárás kérelmezésekor azzal, hogy a fellebbezési eljárás „bizonytalanságot okoz”, „gátolja a beruházást” vagy „kereskedelmi fontosságú”. Az ilyen érveket majdnem kivétel nélkül mindig elutasították.

Hasonló módon rendszerint elutasították az olyan érveket, hogy az ügy alapvető fontosságú jogi kérdéseket vet fel. A fellebbezési tanácsok kialakult joggyakorlata szerint azonban engedélyezhető a gyorsított eljárás az ilyen érvelés ellenére, ha a felek egyetértenek, és a vita korai megoldása közérdek.

Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU)

A) Védjegyoltalmat nehéz, de lehetséges kapni egy szlogenre. Az alábbiakban arra adunk példát, amikor az EU Bírósága engedélyezett ilyen védjegyoltalmat, továbbá arra is, amikor nem.

2017-ben az amerikai *Medrobotics Corp.* (Medrobotics) az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalánál (European Intellectual Property Office, EUIPO) kérelmet nyújtott be a SEE MORE, REACH MORE, TREAT MORE (Láss többet, érij el többet, kezelj többet) szlogen lajstromozására a 10. áruosztályban orvosi készülékekre. Az EUIPO szerint ennek a kifejezésnek a vonatkozó közönség számára nyilvánvalóan hirdetési jelentése van, és nincs megkülönböztető jellege az igényelt áruk vonatkozásában. Ezért mind az elővizsgáló, mind az EUIPO fellebbezési tanácsa elutasította a védjegybejelentést, és a CJEU megerősítette az elutasítást.

Döntésében a CJEU egyértelművé tette, hogy egy szlogen bizonyára rejt magában hirdetési üzenetet, és elsősorban hirdetésnek lehet tekinteni anélkül, hogy ez befolyásolná disztingtív jellegét. Ahhoz azonban, hogy bizonyos eredetiség legyen benne, arra lenne szükség, hogy található legyen a hirdetési üzenetben egy olyan finom elem, amely bizonyos eredetiséget kölcsönöz számára, és ez a vonatkozó közönség részéről legalább értelmezést kíván vagy egy gondolkodási folyamatot vált ki. A bíróság utalt a német *Audi* gépkocsigyártó híres VORSPRUNG DURCH TECHNIK (haladás a technika által) szlogenjére, amelynek védjegyoltalmát a CJEU 2010-ben megerősítette.

Egy több elemből álló szóvédjegynek a védjegy általános értékelésén kell alapulnia, és jelentését összes eleme alapján, nem pedig azok közül csupán egynek a figyelembevételével kell meghatározni. Az általános megítélés szövegösszefüggésében hasznos lehet a kérdéses védjegyet képező valamennyi elem vizsgálata. A CJEU azonban egyértelművé tette, hogy a SEE MORE, REACH MORE, TREAT MORE szlogen esetében nincs szükség külön értelmezésre,

és a bejelentő semmiféle bizonyítékot nem nyújtott be arra vonatkozólag, hogy a védjegy kellően eredeti ahhoz, hogy disztinktívnek lehessen minősíteni. A bíróság szerint a lajstromoztatni kívánt szóvédjegy azért nem igényel értelmezést, mert azt jelenti, hogy a vonatkozó áruk lehetővé teszik a többlet látást, a többlet elérést és a többlet kezelést – a legcsekélyebb gondolkodás nélkül. Ez közvetlenül kapcsolódik az igényelt áruk funkciójához, amely az orvosi és sebészeti diagnosztikával függ össze. Ezért a CJEU megerősítette ennek a védjegynek az EUIPO általi korábbi elutasítását, és az ügyet teljes terjedelmében elutasította.

A fentivel ellentétesen ítélte meg a CJEU a WET DUST CAN'T FLY (a nedves por nem tud repülni) szlogen védjegyként való oltalmazhatóságát.

A Medrobotics erre a szlogenre 2015-ben kapott védjegyoltalmat többek között tisztításra és vákuumtisztító-készülékekre. A CJEU úgy ítélte meg, hogy ez a szóvédjegy értelmezési erőfeszítést kíván a fogyasztók részéről, és igazolva látta, hogy a szlogen – bizonyos eredetiséggel rendelkezvén – megragadja a fogyasztók figyelmét, aminek következtében könnyű emlékezni rá. A CJEU döntése szerint egy hirdetési szlogentól nem lehet megkívánni, hogy képzelőtehetséghez kapcsolódjék, vagy akár fogalmi feszültséget idézzon elő meglepő hatással ahhoz, hogy megkülönböztetőképesre tegyen szert.

B) A *Marry Me Group AG* svájci felperes 2016-ban uniós védjegyként kérte a MARRY ME szóvédjegy lajstromozását a 9. (szoftver virtuális szociális hálózatokhoz), a 38. (internetszolgáltatás szociális hálózatokhoz) és a 45. (ismeretséggközvetítés szociális hálózatokon keresztül) áruosztályban.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) elutasította a védjegybejelentést, és az EUIPO fellebbezési tanácsa a fellebbezéssel hasonlóan járt el. Mindkét fórum azon a véleményen volt, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy közvetlenül leírja a megjelölt áruk és szolgáltatások jellegét és szándékolt célját. Emellett közvetlenül egyértelmű a fogyasztók számára, hogy a 9., a 38. és a 45. áruosztály partnerközvetítésre vonatkozik házasság céljából. A MARRY ME védjegy tehát deszkriptív az igényelt javak vonatkozásában.

A CJEU helybenhagyta az EUIPO és a fellebbezési tanács döntését. A bejelentő azzal érvelt, hogy nem volt elegendő közvetlen és konkrét kapcsolat a lajstromoztatni kívánt védjegy által keltett benyomás és az igényelt áruk és szolgáltatások között. A CJEU ezzel nem értett egyet, mert a fogyasztók közvetlenül megértik, hogy a védjegybejelentés által jelölt áruk és szolgáltatások lehetővé teszik házassodni kívánó személyek társulását.

A bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a 9. áruosztályban igényelt „szoftver virtuális szociális hálózatokhoz” társtalálásra szolgál. A 38. áruosztály által védett szolgáltatások szintén arra szolgálnak, hogy lehetővé tegyék kapcsolat felvételét és az érintkezést egyéb személyekkel. Másrészt a 45. áruosztály szolgáltatásainak célja, hogy összehozzon olyan embereket, akiknek komoly célja a házasságkötés, jóllehet a bejelentő azt állította, hogy ezek a szolgáltatások nem kívánják elősegíteni a házasságközvetítést. Így az igényelt valamennyi

áruosztály arra szolgál, hogy házasodni kívánó partnereket találjanak, és hogy szerelemre és házasságra vonatkozó dolgokat beszéljenek meg – vélte a bíróság.

A fentiek következtében a MARRY ME védjegy deszkriptív a védeni kívánt áruk és szolgáltatások vonatkozásában, és ezért nem védhető uniós védjegyként.

C) Az EUIPO érvénytelennek nyilvánította az amerikai *All Star CV* (All Star) 3D védjegyet cipőkre és cipőalkatrészekre.

Az All Star híres a Converse tornacipőről (lásd az ábrát), amelyekre 2011. márciusban lajstromoztatott 3D védjegyet az EUIPO-nál a 17., 25. és 35. áruosztályban. E lajstromozott védjegy ellen törlési keresetet nyújtott be a francia *Carrefour Hypermarkets* (Carrefour).

Az EUIPO elutasította a törlési keresetet a 17. és a 35. áruosztályban, azonban a védjegyet érvénytelennek nyilvánította a 25. áruosztályban.

Ezt követően a Carrefour az EUIPO döntése ellen fellebbezést nyújtott be a fellebbezési tanácsnál, amely a 25. áruosztályban megerősítette a megtámadott védjegy érvénytelenségét. Arra alapította döntését, hogy a védjegytulajdonos által benyújtott bizonyítékok nem támasztották alá a kérdéses talp alakjának alkalmazását eredetjelzőként. A tanács szerint a vitatott talp egyszerű változata egyéb talpalakok közösleges jellemzőinek, és a magasított kivitelű talpak lábbelikhez, különösen sportcipőkhöz általánosan ismertek, emellett műszaki funkciót töltenek be. Ezért az All Star védjegyet törölni kell.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala

2013-ban *Xianhao Pan* (Pan) európai uniós védjegyet kapott a 25. áruosztályban egy olyan ábrás védjegyre, amely egy rajzfilmfigurát és a „Tobbia” szóelemet tartalmazta.

2015. áprilisban a Peppa Pig (Peppa malac) rajzfilmsorozat megalkotója, az *Ashley Baker Davies and Entertainment One UK* (Ashley) az EU védjegyrendeletének 8(1)(b) és 60(2)(c) cikke alapján a TOBBIA védjegy törlése iránt keresetet nyújtott be az EUIPO-nál. A kérelem

megalapozásaként az Ashley arra hivatkozott, hogy összetévesztés valószínűsége áll fenn egy korábbi, a Peppa malacot ábrázoló uniós védjeggyel, amelyet azonos árukra lajstromoztak.

A törlési keresetet az EUIPO törlési osztálya kezdetben elutasította, elsősorban azért, mert mindegyik védjegyfigura a nevével együtt volt lajstromozva. Egy 2017. szeptemberi döntésben azonban a fellebbezési tanács megváltoztatta a törlési osztály döntését vizuális, hangzási és fogalmi hasonlóságok alapján, amelyek a tanács nézete szerint a védjegyek összetévesztési valószínűségét alapozták meg.

A Pan az EU Törvényszékénél (General Court of the EU, GC) kérte a fellebbezési tanács döntésének hatályon kívül helyezését, négy fellebbezési okra hivatkozva:

- a fellebbezés késői benyújtása;
- a bizonyíték késői benyújtása;
- a tanács elmulasztotta indokolni döntését; és
- a tanács tévedett a megtámadott védjegy és a korábbi védjegy összehasonlításakor és a megtévesztés valószínűségének általános megítélésekor.

A bíróság röviden válaszolt a Pan által megadott első három okra, mert megerősítette, hogy a fellebbezési tanács nem köteles megítélni az egyik fél összes érvét, vagy válaszolni külön-külön az egyes érvekre, elegendő, ha közli saját döntésének okait.

A Pan által említett negyedik okkal kapcsolatban a bíróság egyetértett a fellebbezési tanács által megállapított hangzási, vizuális és fogalmi hasonlóságokkal, és közölte, hogy a tanács jogosult volt figyelembe venni, hogy a védjegyek közötti különbségeknél nagyobb súllyal esnek latba a hasonlóságok. Ez különösen érvényes a ruházatok területén, ahol az összetévesztés valószínűségének megítélésénél helyes nagyobb súlyt helyezni a vizuális hasonlóságokra, mert a ruházat vásárlása együtt jár a védjegyek vizuális vizsgálatával.

Az Európai Unió Törvényszéke

A) A három párhuzamos vonal sok ember számára az *Adidast* és annak márkanévét jelenti. Az EU törvényszékének legújabb döntése azonban fontos emlékeztető arra, hogy mennyire lényeges a stratégiai tervezés egy védjegybejelentés előtt még nagynevű vállalatok számára is.

Az Adidas megpróbált tágabb oltalmi kört igényelni az ábrán bemutatott európai uniós védjegy számára, mint amennyit bejelentésére megadtak.

A lajstromozás a következő szöveget tartalmazta: „A védjegy három párhuzamos, egymástól azonos távolságra levő és azonos szélességű csíkból áll, bármilyen irányban alkalmazva a terméket”.

A GC 2019. január 19-én megerősítette az ábrán látható európai uniós védjegy lajstromozás érvénytelenségét, fenntartva az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala második fellebbezési tanácsának korábbi döntését.

Lényeges, hogy egy védjegybejelentés helyesen és pontosan részletezze, amit a bejelentő védeni kíván. Nem lehet olyan oltalmi kört igényelni, amely túl van azon, amit a bejelentésben bemutatott és meghatároztak. Az Adidas azzal próbált érvelni, hogy a védjegye minta-védjegy, és ezért használatát ki lehet terjeszteni különböző dimenziókra és arányokra.

A GC azonban fenntartotta a fellebbezési tanács döntését, amely szerint az oltalmi kör pontosan a lajstromozott alakra korlátozódott, és rámutatott, hogy az Adidas bejelentésében jelezte, miszerint a védjegy ábrás védjegy, és nem utalt arra, hogy az mintavédjegy.

Így a lajstromozás csupán azokra a vonalakra terjedhetett ki, amelyeket a lajstromozott védjegy által tükrözött dimenziókban és arányokban mutattak be. Ezért a lajstromozás alapján engedélyezett oltalmi kör szűkebb volt, mint amennyit az Adidas eredetileg védeni szándékozott, és ez közvetlenül hatással volt arra, ahogyan a bíróság értékelte az eljárásban az Adidas által benyújtott használati bizonyítékot.

Bizonyos körülmények között lehetséges egy védjegy használatának olyan bizonyítékára támaszkodni, amely különbözik a lajstromozott védjegytől, ha a különbségek nem befolyásolják a védjegy megkülönböztető jellegét.

Az ellene indított érvénytelenségi perben az Adidas azzal érvelt, hogy a védjegy az EU-ban megkülönböztetőképeségre tett szert, és a védjegy használatának bizonyítékaként benyújtott anyaggal ezt az állítását igyekezett alátámasztani. A benyújtott bizonyítékok jelentős része azonban három csíknak a használatára vonatkozott olyan alakokban, amelyek különböznek a lajstromozott védjegytől.

Az Adidas azzal érvelt, hogy a bizonyíték olyan változatok használatára vonatkozott, amelyek nem változtatták meg a lajstromozott védjegy megkülönböztető jellegét, és előadta, hogy ezért a bizonyítékot el kell fogadni.

A GC azonban egyetértett a fellebbezési tanács döntésével, amely elutasította olyan védjegyek használatának a bizonyítását, amelyek eltértek a lajstromozott védjegytől, megisméltelve a következő pontokat:

1. ahol egy védjegy rendkívül egyszerű, még csekély különbség is jelentős változáshoz vezethet a lajstromozott védjegy jellemzőiben;
2. a vizsgált védjegy olyan alakban való használata, ahol a színrendezés meg van fordítva, szükségszerűen megváltoztatja a védjegy megkülönböztető jellegét;
3. a védjegyek egy része három helyett két csíkkal rendelkező jelzést mutatott; és
4. lejtő csíkok használata megváltoztatta a védjegy megkülönböztető jellegét.

Az Adidas védjegye az érvénytelenítési eljárásban azon az igényén alapult, hogy védjegye az EU-ban használat révén megkülönböztető jeleget szerzett, és ezen az alapon alkalmas volt lajstromozásra.

A bíróság a benyújtott bizonyíték nagy részét olyannak ítélte, amely kívül esett a lajstromozott oltalmi körön. A bíróság végül lényegileg öt EU-tagállamból származó öt piaci áttekintést fogadott el az Adidas igényének alátámasztására.

Bár számos tagországban lehetséges lehet extrapolálni a bizonyítékokat az EU teljes területére, ebben az esetben a bíróság azon a véleményen volt, hogy ehhez öt piacáttekintés öt EU-tagállamban nem elegendő.

Az Adidas számára nem minden veszett el, mert a három csíkból álló védjegy különböző alakjaira számos védjegylajstromozással rendelkezik.

B) A finn *Biolatte Oy* (Biolatte), egy probiotikus termékek előállítására szakosodott vállalat, az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalánál kérelmet nyújtott be a BIOLATTE védjegy lajstromozása iránt az 5. áruosztályban étrend-kiegészítőkre, emésztést elősegítő enzimekre és bébi-ételekre.

Az elővizsgáló ideiglenesen elutasította a bejelentést azon az alapon, hogy a védjegy deszkriptív, és nélküli a megkülönböztető jelleget.

A Biolatte az elutasítás ellen az alábbi érvekkel fellebbezett.

- A védjegy egy szótári újítás, amely egyesíti a *probiotic* szó egy részét az alapító Yves Delatte nevének egy részével.
- A védjegy disztinktív az étrend-kiegészítők vonatkozásában, amelyek nem hasonlítanak a szerves tejtermékekre.
- A védjegyet nem szándékoznak ételekkel, italokkal vagy egyéb élelmiszerekkel kapcsolatban használni.
- A bejelentő eltávolította a „bébiételek” megjelölést a megadott áruosztályból annak érdekében, hogy egyértelművé tegye: a védjegyet csupán étrend-kiegészítőkkel kapcsolatban kívánja használni.
- A védjegy már használatban van Belgiumban, az Egyesült Királyságban, Észtországban, Finnországban, Franciaországban, Lettországban, Litvániában, valamint Luxemburgban, és az EU-ban elismert státuszra tett szert.

Az elővizsgáló azonban fenntartotta az elutasítást, megállapítva a következőket.

- A BIOLATTE védjegy Olaszországban deszkriptív (latte = tej) a szerves tejjel vagy egyéb tejalkotókra nézve, amelyek nyilvánvalóan példái az étrend-kiegészítőknél.
- A „bio-” és a „latte” egy szavá egyesítése nem adott a védjegynek megkülönböztető jelleget.
- A szerves tej arról ismert, hogy egészségügyi előnyt nyújt (például magasabb vitamin- és proteinszinteket, ezért a védjegy tájékoztató és leíró az étrend-kiegészítőkre nézve).
- A vonatkozó fogyasztó ebben az esetben olaszul beszél. Nem nyújtottak be bizonyítékot annak igazolására, hogy a védjegy megkülönböztetőképesre tett szert az EU egy olaszul beszélő országában.

Kitartva a védjegylajstromozás megszerzése mellett, a Biolatte a döntés ellen fellebbezést nyújtott be az EUIPO fellebbezési tanácsánál, a következőkkel érvelve.

- A védjegy szótári egység.
- Az olaszul beszélő fogyasztók a „biolatte” szót nem értelmeznék úgy, hogy az „szerves tejet” jelent, mert azt a „latte organico” szavakkal fejeznék ki.
- Még ha ez az olaszul beszélő fogyasztó a „biolatte” szót „szerves tejként” értené is, még mindig disztinktív lenne étrend-kiegészítők vonatkozásában, amelyeket a fogyasztók nem társítanak a tejjel.
- A védjegy disztinktív, és védjegyszerű jelleget szerzett az EU-ban 2003 óta folytatott használat révén.

A fellebbezési tanács a fenti érvek ellenére sem változtatta meg elutasító álláspontját a következőkre hivatkozva.

- A védjegy mentes a megkülönböztető jellegtől.
- Az olaszul beszélő fogyasztó nem ismerné fel, hogy a védjegy Yves Delatte-re utal, és azt sem ismerné fel, hogy a védjegy használat útján megkülönböztető jellegre tett szert, mert a védjegyet nem használták Olaszországban.
- Az olaszul beszélő fogyasztó úgy fogná fel a védjegyet, hogy az az étrend-kiegészítő tartalmáról, nem pedig kereskedelmi eredetéről ad tájékoztatást.
- A „bio-” szó jelző, amelyet „jó az egészségre” jelentéssel ismernek, és a „latte” szó tejet jelent. A védjegy tehát azonos szótári gyököt hordoz, mint az „acido lattico”, vagyis a tejsav.
- A bejelentő elismerte, hogy az étrend-kiegészítők tartalmazhatnak tejsavbaktériumokat (miként saját termékei is), és így a védjegy ezekkel az árukkal kapcsolatban nélkülözi a megkülönböztető jelleget.
- A fogyasztók, akik látják az étrend-kiegészítőkkal kapcsolatban használt védjegyet, nem fogják azt gondolni, hogy azok italok vagy tej alakjában vannak, hanem azt, hogy tejsavat tartalmaznak.

A Biolatte az elutasítás ellen a GC-hez fordult, amely azonban egyetértett azzal, hogy a védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséssel, megállapítva, hogy:

- A „bio” szó egy leíró jelző, amely „biológiai” vagy „szerves” jelentésű, és a „latte” szó olaszul „tej” jelentésű.
- A védjegy nem szokatlan módon állítja egymással szembe a két szóelemet, aminek révén az megkülönböztetőképeségre tehetne szert.
- Az olaszul beszélő fogyasztó nem fogná úgy fel a védjegyet, hogy az tájékoztatást nyújt az áruk tartalmáról (vagyis tejsavat tartalmazó termékekről).
- A védjegy nem szerzett megkülönböztetőképeséget az olaszul beszélő fogyasztók körében végzett használat révén, mert a benyújtott bizonyítékok angol, litván és finn nyelvűek.

A védjegybejelentést tehát a GC is elutasította azon az alapon, hogy a védjegy leíró jelleghű, és nélkülözi a megkülönböztetőképeséget.

C) Németországban a „der grüne Punkt” (a zöld pont) jól ismert fogalom, amely most a GC előtti eljárás tárgyát képezte. Itt mindenekelőtt azt kellett eldönteni, hogy a védjegy tényleges használata csomagolásokon elegendő-e ahhoz, hogy egyúttal bizonyítsa a védjegy használatát a csomagolt árukon is.

Az ügy előzménye, hogy a *Duales System Deutschland GmbH* (DSD) 1996-ban bejelentette a DER GRÜNE PUNKT-ot, illetve a megfelelő ábrát uniós kollektív védjegyként az OHIM-nál. Ezt követően a DSD a védjegyre harmadik személyeknek licenciákat adott, hogy részesei legyenek egy termékcsomagolásokra szolgáló kettős hulladékszállító rendszernek. Miután az EUIPO törlési osztálya 2015-ben részben helyt adott egy, a védjegy törlését használat hiányával indokoló kérelemnek, a DSD e törlés ellen eredménytelenül nyújtott be fellebbezést. Ezért a DSD a GC-nél kérelmezte a fellebbezést elutasító végzés hatályon kívül helyezését. Kérelmének alátámasztására lényegileg azt adta elő – amit az általa benyújtott dokumentumok igazoltak –, hogy a vitatott védjegyet mind a csomagolásokon, mind magukon a csomagolt árukon iparilag használják. Ez annyit jelent, hogy az uniós védjegyet komolyan használják a 2017/2009 sz. rendelet 15. cikkének (most a 2017/1001 sz. rendelet 18. cikkének) első bekezdése értelmében.

A GC-nél benyújtott kérelem azonban szintén eredménytelen volt. Ez a bíróság ugyanis a DER GRÜNE PUNKT védjegynek eladott áruk csomagolásán való használatát csupán arra való utalásnak ismerte el, hogy a vonatkozó csomagolásokat egy különleges hulladékszállító rendszerben gyűjthetik és értékesíthetik, ami azonban semmiképpen sem jelenti a védjegy használatát magukon a csomagolt árukon.

Ezzel szemben a bíróság leszögezte, hogy a DER GRÜNE PUNKT védjegy tényleges használatát fő funkciójának, vagyis a vita tárgyát képező áruk eredetazonossága garantálásának megfelelően a mértékadó forgalmazó körök véleménye szerint tagadni kell. Igaz ugyan, hogy a vitatott védjegy rámutat arra a tényre, amely szerint a vonatkozó áruk előállítója vagy elosztója része a DSD licencszerződési rendszerének, és ennek következtében ennek a vállalatnak egy bizonyos ökológiai magatartására utal. Mindazonáltal a mértékadó forgalmazó körök képesek megkülönböztetni egy olyan védjegyet, amely egy termék eredetére utal, egy olyan védjegytől, amely kiürített és használt csomagolási hulladék értékesítésére utal.

Ilyen megítélés a megtámadott kollektív védjegyre vonatkozó alapszabályt is megerősíti, amely szerint ezt a védjegyet azért hozták létre, hogy lehetővé tegye a használók számára a kereskedelembe való alkalmazást. Az ilyen védjegyekkel ellátott csomagolásokat a gyűjtő- és értékesítési rendszerekben használják.

Ellentétben a DSD állításával, amely szerint a fogyasztó valószínűtlen esetben dönt azonos versenyajánlatokról csupán egy csomagolt termék csomagolásának a minősége alapján, a megtámadott védjegy nem hoz létre fellevevőpiacot a gazdaság egyéb résztvevőivel szemben, akik csupán a csomagolást veszik figyelembe.

A GC a fentiek alapján egyértelműen úgy döntött, hogy a DER GRÜNE PUNKT védjegy használata a csomagolt árukon nem jelenti a védjegynek magukon a csomagolt árukon, hanem csupán a csomagolásokon való tényleges használatát.

D) A vizsgált ügyben a bejelentő védjegylajstromozást kívánt kapni a VITA szóvédjegyre a 7., 11. és 21. áruosztályban konyhai eszközökre. Az EUIPO a 207/2009 sz. közösségi védjegyrendelet 7(1)(b) és (c) cikke (a 2017/1001 sz. EU védjegyrendelet azonos cikkei) alapján elutasította a bejelentést. Az EUIPO elővizsgálója rámutatott, hogy a „vita” szó a határozott többes száma a „vit” szónak, amely svédül „fehéret” jelent, és a megjelölt áruk létezhetnek fehér színben, ezért a jelzés deszkriptív lehet.

E döntés ellen a bejelentő a GC-nél nyújtott be fellebbezést. A GC 2019. május 7-i döntése nem erősítette meg az EUIPO megállapításait, mert azon a véleményen volt, hogy egy jellemzőnek a 7(1)(c) cikk értelmében „objektívnek” és „a termék vagy a szolgáltatás jellegére nézve inherensnek és lényeginek”, továbbá a vonatkozó termékre vagy szolgáltatásra nézve „valódinak és tartósnak” kell lennie. A bíróság szerint a „fehér” („vita”) szín nem tesz eleget ezeknek a követelményeknek, mert tisztán egy véletlen és mellékes jelző, amellyel az igényelt áruknak csupán néhányra rendelkezhet, és amely semmiképpen sem bír közvetlen és azonnali kapcsolattal az áruk jellegével. Ennek következtében a GC tagadta a 7(1)(c) cikk alkalmazhatóságát.

Emellett a 7(1)(b) cikk (megkülönböztetőképesség hiánya) sem képezne akadályt, mert az EUIPO, amikor ezt az abszolút elutasítási okot alkalmazta, szintén helytelenül érvelt a VITA védjegy állítólagos leíró jellegére.

A GC-nek ez az új döntése meglepőnek tűnik, mert általánosítva azt jelentheti, hogy egy termék vagy egy szolgáltatás olyan megjelölése, amely többé-kevésbé önkényesen választható, alkalmas a lajstromozásra. Színjelzések mellett ez a döntés alkalmazhatónak látszik például alak, méret vagy arány jelzésére is. Később fog eldőlni, hogy ez az új esetjog valóban ilyen fordulópontot jelent-e.

Franciaország

A Nanterre-i Elsőfokú Bíróság 2018. december 20-án érdekes döntést hozott védjegyek tulajdonjogának visszaszerzésével kapcsolatos, csaláson alapuló bejelentések és ténykedések vonatkozásában.

A *Supreme*-nek nevezett amerikai vállalat ruházati cikkek, különösen utcai vagy városi öltözékek árusításában volt érdekelt, és számos SUPREME védjegyet birtokolt, ideértve az alábbi szó- és ábrás védjegyet is:

Az Egyesült Államokban 1994 óta használta ezt a jelzést, és számos amerikai védjegynek a tulajdonosa; Franciaországban két SUPREME szóvédjegyet jelentett be 1999-ben és 2015-ben a 9., 15., 25., 28., 38., 41. és 42. áruosztályban, majd a 18. és 35. áruosztályban árukra és szolgáltatásokra.

A Supreme Franciaországban a vörös SUPREME logóra is oltalmat kért 2015-ben a 18., 25. és 35. áruosztályban, és azt állította, hogy áruit Franciaországban 2013 óta árusította ezzel a logóval.

2015 április elején egy *Cheikh* nevű, művészettel és kultúrával szennvedélyesen foglalkozó vállalkozó azonos vörös SUPREME logóból álló francia védjegybejelentést nyújtott be a 16., 25. és 32. áruosztályban, majd 2016. március 3-án a 2., 14. és 33. áruosztályban. 2016. augusztus 6-án a vörös SUPREME szóvédjegyre egy további védjegybejelentést nyújtott be a 18., 25. és 35. áruosztályban árukra és szolgáltatásokra.

A Supreme felszólalt a 16., 25. és 32. áruosztályban a francia szó- és ábrás védjegy ellen. A francia védjegy hivatal elutasította a védjegyet a 25. áruosztály áruira, és a bejelentő visszavonta védjegyét a 2., 32. és 33. áruosztályban. *Cheikh* védjegyei azonban még érvényesek voltak a 14. és a 16. áruosztály áruira, ezért a Supreme család alapján indított keresetet, az alperes védjegyeinek tulajdonjogát vagy azok törlését igényelve.

A bíróság elismerte, hogy a Supreme folytonosan és széleskörűen használta a SUPREME jelzést külföldön 1994 óta és Franciaországban 2013 óta a weboldalán, valamint 2016 óta egy párizsi üzletben, és azt is elismerte, hogy a SUPREME védjegyek a Supreme által kezdetben megcélzott közönségnél szélesebb körben ismertek. Az elsőfokú bírók azt is figyelembe vették, hogy *Cheikh*-nek ismernie kellett a jelzések Supreme általi használatát, különös tekintettel arra, hogy érdeklődést mutatott a SUPREME védjeggyel megjelölt áruk iránt (*Cheikh*-et komolyan érdekelte az utcai művészet, mert egy kultúrhelyiséget nyitott, és egy ennek szentelt szemlét publikált), de tevékenységéhez egyáltalán nem volt szüksége ezeknek a jelzéseknek a használatára. A bíróság hangsúlyozta, hogy az alperes szükségszerűen ismerte a Supreme védjegyeit, és „minden szükség nélkül” ragaszkodott ahhoz, hogy azonos védjegybejelentéseket nyújtson be.

Az Európai Unió Bíróságának esetjogát alkalmazva a bíróság ezután azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a Supreme számára hasznos volt-e a kérdéses védjegyek megtartása olyan árukra, amelyekre saját védjegyei nem vonatkoztak, vagyis a 14. és a 16. áruosztály áruira.

A bíróság megállapította, hogy a Supreme nem bizonyította, miszerint védjegyét ezekkel az árukkal kapcsolatban használta. Jelezte azonban, hogy ennek nem kell a Supreme keresetének önműködő elutasításához vezetnie.

A CJEU esetjogára utalva a bíróság jelezte, hogy az európai bírók által meghatározott követelményeket áruk és szolgáltatások elemzésére bitorlási és törlési keresetek kapcsán alkalmazni kell a Supreme franciaországi tevékenysége által érintett árukra, valamint az alperes védjegyei által védett árukra és szolgáltatásokra.

A fentiek alapján a bíróság arra következtetett, hogy bizonyos áruk közötti hasonlóság hiánya ellenére „a vizsgált jelzések teljes azonossága a felek közötti egyértelmű versenyre utal, mégpedig olyan áruk kapcsán is, amelyeket Cheikh egyáltalán nem árusít”.

Így az elsőfokú bírók csalás alapján elrendelték az alperes védjegyeinek átruházását a felperesre.

Az IP5 közös vizsgálata

Az öt legfontosabb szellemi tulajdoni hivatal (IP5), nevezetesen az USPTO, az EPO, a Japán Szabadalmi Hivatal, a Kínai Szellemi Tulajdoni Hivatal és a Koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal kísérleti kutatási és vizsgálati együttműködési tervet hozott nyilvánosságra 2019. áprilisban. Ennek megfelelően egy nemzetközi szabadalmi bejelentés benyújtásakor most a bejelentő kérheti részvételét az IP5 kutatási és vizsgálati tervében.

Ebben a kísérleti tervben az illetékes Nemzetközi Kutatási Hatóság (fő ISA) ideiglenes nemzetközi kutatási jelentést és írott szabadalmazhatósági véleményt továbbít a társ ISA-ként működő IP5-hivataloknak, amelyek kiegészítő kutatást végeznek, és ha szükséges, megküldik kiegészítésüket a fő ISA-nak. Az utóbbi ezután egy végleges nemzetközi kutatási jelentést és egy végleges írott véleményt készít, amely megfelel az ideiglenes nemzetközi kutatási jelentésnek és az ideiglenes írott véleménynek, megfelelő módon kiegészítve a társ ISA-k azon hozzájárulásaival, amelyeket a fő ISA fontosnak ítél.

Ezután a következő dokumentumokat publikálják:

- a végső nemzetközi kutatási jelentést és a végső írott véleményt, amelyek a fő ISA véleményét tükrözik,
- a társ ISA-k hozzájárulásait, amelyek minden egyes társ ISA véleményét tükrözik.

A tervnek ebben a szakaszában, amely még a kísérleti fázisnak felel meg, a részvételért nem kell fizetni. Ha azonban ez a terv a kísérleti fázis eredményeként folytatódik, díjat kell majd leróni, amely felső határként megfelel minden egyes résztvevő ISA-kutatási díjának, amihez még hozzájön az együttműködési költségek adminisztrációs díja. (Úgy tűnik, a fizetős szakaszt nem a magyar bejelentők számára találták ki.)

Japán

A) Japánban 2019. május 1-jén „Reiwa” nevű új korszak kezdődött, amely *Akihito* császár fiának, *Naruhitonak* a trónra lépését jelzi, és ez egyúttal a 126. császár trónra lépését is jelenti. A Reiwa szó szép harmóniát jelent.

Az előző „Heisei”-éra bejelentésekor a Japán Szabadalmi Hivatalt elárasztották a korszak nevével azonos védjegy lajstromozására irányuló bejelentések. Ezért a hivatal módosította irányelveit, amelyek világosan leszögezték, hogy korszakneveket nem lehet védjegyként használni.

Mindezek ellenére az új név bejelentése után három napon belül 48 védjegybejelentést nyújtottak be a Japán Szabadalmi Hivatalnál, kérve a REIWA védjegy lajstromozását. Ezeket nagy valószínűséggel el fogják utasítani.

Ugyanakkor a Kínai Védjegy hivatalnál a bejelentést követő egy hónapon belül több, mint 1200 hasonló védjegybejelentést nyújtottak be. Továbbá a Kínai Védjegy hivatalhoz számos olyan védjegybejelentés is érkezett, amely ezt a nevet tartalmazza, a REIWA TENKA, a REIWADO, a REIWAYA, a REIWA BEEF és a REIWA HALL, igen sok áruosztályban és különböző árukra és szolgáltatásokra. A kínai hatóság még nem döntötte el, hogy lajstromozza-e az ilyen védjegybejelentéseket.

B) Japán szabadalmi törvényének egy részét módosították egy 2019. május 17-én hatályba lépett törvénnyel, amelynek főbb változásai a következők.

1. Olyan rendszer megalapozása, amelyben semleges műszaki szakértők helyi vizsgálatokat végeznek.
2. A kártérítés-számítási módszerek felülvizsgálata.

Az 1. pont alatti rendszer akkor alkalmazható, ha fennáll a lehetőség, hogy bitoroltak egy szabadalmi jogot. Ekkor egy semleges műszaki szakértő megsemmisítheti a gyanúsított bitorló gyárát stb., kutatást végezhet a szabadalom bitorlás igazolásához szükséges bizonyíték megszerzéséhez, és a bíróságnak jelentést készíthet.

A kártérítés-számítás módszereinek 2. pont szerinti felülvizsgálata meghatározza, hogy – ellentétben a törvény korábbi változatával – a jogtulajdonosok most igényelhetnek kártérítést, amely egyenértékű a gyanúsított bitorló árukra stb. vonatkozó azon licenccdíjjal, amely meghaladja saját termelési és eladási kapacitásukat. Azt is meghatározza, hogy a jelzett licenccdíjjal egyenértékű kártérítés számítását arra a feltevésre alapozva lehet elvégezni, hogy a bíróság a szabadalmat érvényesnek és a bitorlást megtörténtnek találta.

Kína

A) Amikor a *Jaguar Land Rover Limited* (Jaguar) 2010-ben bevezette nagy végsebességű *Range Rover Evoque* (Evoque) sportkocsiját, a jármű szemet gyönyörködtető alakja elragadtató ismertetéseket és fejlesztési díjakat kapott a globális gépjárműsajtótól. A jármű bevezetése Kínában ugyanezen év decemberében hasonló dicséretben részesült a kínai médiumoktól. A lelkes üdvözlést követően azonban egy kínai gyártó, a *Jiangling Holdings Co., Ltd.* (Jiangling) az Evoque egy olcsó másolatát hozta forgalomba. A Jiangling „*Land Wind X7*” nevű járműve a Jaguar népszerű sportkocsijának számos megkülönböztető tervezési jellemzőjét reprodukálta.

Annak ellenére, hogy tudta: hazai gyártóval szemben komoly kihívásokkal kell szembenéznie, a Jaguar úgy döntött, hogy a kínai tisztességtelen verseny elleni, 2017. évi törvény (TVET 2017) 6.1 cikke alapján eljárást indít a Jiangling ellen. Ez a törvényhely súlyos terhet

ró a terméke alakját védeni kívánó felperesre, akinek többek között bizonyítania kell, hogy járműve formatervezése disztinktív, az alperes azonos vagy hasonló tervezést használ, ami a fogyasztók megtévesztését valószínűsíti.

A kínai gyártó Evoque-másolata arra kényszerítette a Jaguart, hogy jogainak érvényesítését a kínai szellemi tulajdoni törvényekre alapozza. *Amanda Beaton*, a Jaguar szellemi tulajdoni tanácsadója leszögezte: „A Jaguar nagyon komolyan veszi szellemi tulajdonának védelmét. Jelentős mértékben beruházunk termékeink kivitelezésébe és műszaki tervezésébe, és nem gondoljuk, hogy a Jiangling eljárása válaszlépés nélkül maradhat. Ez azért is szükséges, hogy megvédjük fogyasztóinkat, akik már megvásárolták termékeinket”.

2019. március 13-án a Pekingsi Chaoyang Kerületi Bíróság a Jaguar javára döntött annak tisztességtelen verseny miatt indított keresete alapján. Ez az első eset, amikor egy kínai bíróság egy hazai gépkocsigyártóval szemben szellemi tulajdon-jogot érvényesít egy pert indító nyugati gépkocsigyártó vállalat javára.

A bíróság megállapította, hogy a Jaguar a törvény 6.1 cikkére alapozva bizonyította igényei megalapozottságát az Evoque gépkocsi öt sajátos tervezési elemével kapcsolatban, amely elemeket a Jiangling lényegileg lemásolt a Land Wing X7 járműben.

A bíróság ítélete leszögezte, hogy a Jaguar bizonyította a két jármű meglepő hasonlóságát. A Jiangling kifogásolt magatartása sértette a TVET 2017 rendelkezéseit. A törvény alapján a felperesnek számos lényeges dolgot bizonyítania kellett, ideértve a következőket.

1. A Jaguarnak joga van-e perelni, és nem élt-e vissza perlési jogával?
2. Az Evoque jármű megjelenése nem volt-e „bizonyos mértékű befolyásolás díszítésre”, és vajon a Jiangling kifogásolt tevékenységei a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba ütköztek-e?
3. A Jiangling tevékenységét a bíróságnak a tisztességtelen verseny körébe tartozónak kell-e tekintenie?

A bíróság elutasította az alperesnek azt az állítását, hogy a felperesnek nincs joga perelni a kínai szellemi tulajdon-jogi törvény azon elve alapján, amely kimondja, hogy „egy tulajdonhoz egy jog tartozik”. A bíróság megjegyezte, hogy „egy gépkocsi külseje több szellemi tulajdon-jogot élvezhet, ha különböző követelmények kielégítéséről van szó. Egy felperes egynél több pert indíthat különböző igényekkel”.

A gépjárművek összehasonlításakor a bíróság megállapította, hogy a Land Wing X7 másolat „lényegileg azonos” volt a Jaguar Evoque modelljével. A bíróság egyetértett a Jaguar állításával, amely szerint öt tervezési jellemzőt megismételtek a kifogásolt járműben: a lejtő kocsitetőt, a lebegő kocsitetőt, a jellemző emelkedő vonalakat, a kagylóhéjszerű motorház-tetőt és az egész kocsi körvonalát. A fogyasztók körében a kínai piacon végzett széles körű hirdetés és médiajelenlét alapján a bíróság megállapította, hogy a Jaguar mindegyik elem tervezésében disztinktív volt, és hogy bizonyította, miszerint mindegyik tervezési elem „bizonyos fokú befolyásoló díszítésre” tett szert. A bíróság elutasította a Jiangling azon érvelését, hogy a Jaguar által azonosított tervezési jellemzők funkcionálisak és ennek megfelelően

oltalomból kizártak voltak; ehelyett a bíróság megjegyezte, hogy néhány tervezési elem valóban befolyásolta a jármű funkcionalitását, amit ki kellett küszöbölni.

A bíróság elrendelte a Jaguar által kért ideiglenes intézkedést, és az alperest tartósan eltiltotta a bitorló jármű bemutatásától és eladásától. A bíróság azt is elrendelte, hogy az alperes fizessen kártérítést és költségeket a Jaguarnak. Végül a bíróság arra kötelezte a Jianglinget, hogy az ügyről közöljön nyilvános tájékoztatást a weboldalán és a médiában, hogy enyhítse azt a zavart, amely a Land Wind X7 járműútánzat forgalmazásának volt a következménye.

A kínai bíróság döntése nem csupán a Jaguar számára jelent érdekes újdonságot, hanem mindazon vállalatok számára is, amelyek szellemi tulajdon-jogaikat Kínában érvényesíteni kívánják.

B) A Kínai Legfelsőbb Népbíróság megerősítette, hogy egy korábbi védjegy által megszerzett hírnév kiterjeszhető ugyanannak a bejelentőnek egy későbbi védjegyére. A bíróság azonban egyértelműen kijelentette, hogy egy védjegylajstromozást nem lehet kiterjeszteni semmilyen módon más védjegyekre.

Tények

A *Spider King Group Co, Ltd.* (*China Spider King, CSK*) egy nagy kínai cipőgyár, amely 1996 óta árusít Spider King cipőket. A CSK tulajdonosa Kínában az 1. ábrán bemutatott lajstromozott védjegyeknek.

Szám	Hivatkozott védjegy	A bejelentés napja	A lajstromozás dátuma	Áruosztály	Áruk
1.		1996. január 4.	1997. június 14.	25.	bőrcipők, tornacipők, teremcipők, futballcipők
2.		2000. július 21.	2001. szeptember 21.	25.	lábbelik
3.		2001. szeptember 28.	2003. március 21.	25.	lábbelik, futballcipők, nyakkendő, védősisakok stb.

1. ábra

1998-ban azonban, mielőtt a CSK lajstromoztatta volna az első pókábrát (2. sor az 1. ábrán), az amerikai *USA Spider Kind Group Limited* (SKGL) egy másik pókábrát lajstromoztatott Kínában (2. ábra) a 25. áruosztályban többek között gyermekruhákra, cipőkre, úszóruhákra, nyakkendőkre, sálakra és fejkendőkre.

2. ábra

2004. október 15-én az SKGL kérte a Kínai Védjegyhatalt korábbi védjegye ábrájának lajstromozására a kínai karakterek nélkül (3. ábra).

3. ábra

A bejelentést, amelyet később átruházták egy másik amerikai vállalatra, a Spider Group Limited-re (USA Spider), a Kínai Védjegyhatalt 2008. május 6-án előzetesen jóváhagyta.

A CSK 2008. november 28-án a hivatalnál felszólalást nyújtott be az USA Spider védjegybejelentése ellen, három korábbi lajstromozására hivatkozva.

Döntések

A Kínai Védjegyhatalt elutasította a felszólalást, és jóváhagyta a kifogásolt védjegy lajstromozását.

A CSK 2011. január 30-án fellebbezett a hivatal döntése ellen a Védjegy-felülvizsgálati Tanácsnál.

Az USA Spider azzal érvelt, hogy

- 25. áruosztálybeli korábbi lajstromozása (2. ábra) együtt létezett az idézett védjegyekkel; és
- nem volt bizonyíték összetévesztésre a piacon.

2012. szeptemberben a Védjegy-felülvizsgálati Tanács fenntartotta a hivatal döntését, megállapítva, hogy

- a vitatott védjegyek által megjelölt egyes áruk nem voltak egyformák;
- a vitatott védjegyek nem voltak hasonlóak; és

- az SKGL által korábban lajstromoztatott védjegy (amely kínai karaktereket is feltüntetett) indokolta a kifogásolt védjegy lajstromozhatóságát.

A tanács megállapította továbbá, hogy a hivatkozott védjegyek nem szereztek sem jól ismert státuszt, sem elegendő befolyási szintet, amely lehetővé tenné a felszólalás sikerét.

A CSK az 1. számú Pekingi Közbenső Bíróságnál nyújtott be fellebbezést. Ez a bíróság 2015. december 30-án megváltoztatta a Védjegy-felülvizsgálati Tanács döntését azon az alapon, hogy a felszólalás tárgyát képező védjegy és a hivatkozott 2. és 3. ábra szerinti védjegyek hasonlóak.

E döntés ellen a tanács és az USA Spider a Pekingi Felsőbíróságnál nyújtott be fellebbezést, amely azt 2016. december 28-án elutasította. Megállapította, hogy

- a stilizált pókot ábrázoló két védjegy hasonló volt; és
- az SKG korábbi lajstromozása (amely kínai karaktereket is ábrázol) nem tett szert olyan hírnévre, amely elegendő lenne bármilyen zavar elkerülésére.

Ezért ennek a védjegynek a hivatkozott 2. és 3. ábra szerinti védjegyekkel való egyidejű létezése nem tette lehetővé a felszólalás tárgyát képező védjegy lajstromozását.

Az USA Spider perújrafelvételi kérelmet nyújtott be a Kínai Legfelsőbb Népbíróságnál azzal érvelve, hogy a megfellebbezett védjegy egy korábbi lajstromozás kiterjesztése volt.

Ez 2017. december 22-én elutasította a perújrafelvételi kérelmet, megerősítve az elsőfokú és a fellebbezési bíróság azon megállapítását, hogy a felszólalás tárgyát képező védjegy azonos vagy hasonló áruk vonatkozásában hasonló volt a hivatkozott 2. és 3. ábra szerinti védjegyhez.

Németország

A) A Münchener Kerületi Bíróság 2018 decemberében úgy döntött, hogy az *Apple* bitorolta a *Qualcomm Incorporated* (Qualcomm) okostelefonok energiamegtakarítására vonatkozó szabadalmait. Ennek eredményeként a bíróság ideiglenes intézkedést rendelt el, amely utasítja az Apple-t, hogy „szüntesse meg Németországban a bitorló termékek eladását, eladásra kínálását és importálását”. Az eltiltás az összes olyan iPhone-modellt érinti, amely tartalmazza a bitorló funkciókat. Az ítélet azonnal hatályba lép, mihamar a Qualcomm bemutatja az Apple által okozott károk megtérítésére vonatkozó követelését, feltéve, hogy a fellebbezési bíróság az ítéletet nem változtatja meg, vagy nem módosítja.

A bíróság egyrészt elutasította az Apple kérését az ideiglenes intézkedés megszüntetésére, másrészt megállapította, hogy az Apple pénzügyi kártérítéssel tartozik egy később meghatározandó mértékben.

A Qualcomm és az Apple 2017 kezdete óta folytatott vitát, amely abban gyökerezett, hogy az Apple tisztességtelen licencadási gyakorlattal vádolta meg a Qualcommot. Utóbbi azzal lőtt vissza, hogy különböző országokban számos pert indított az Apple ellen szabadalom-bitorlásért és royaltyfizetés elmulasztásával kapcsolatos különböző egyéb kihágásokért. A né-

metországi győzelem – azzal együtt, hogy nem sokkal korábban a kínai bíróság is ideiglenes intézkedést rendelt el a Qualcomm keresete alapján az Apple ellen – amiről e folyóirat 2019. évi 3. számának 110. oldalán számoltunk be – az első jól érzékelhető jele a Qualcomm gyümölcsöző szabadalmi stratégiájának.

A Qualcomm győzelme természetesen nem tekinthető véglegesnek, mert a bíróság döntése megfellebbezhető.

B) Egy alperes, akit a felperes egy bitorlási perben megtámadott, megsemmisítési keresetet nyújtott be a felperes ellen a Szövetségi Szabadalmi Bíróságnál (Bundespatentgericht, BPG) azt állítva, hogy a per alapját képező szabadalom újdonság és feltalálói tevékenység hiánya miatt nem szabadalmazható.

A BPG elutasította a megsemmisítési keresetet, ami ellen a felperes a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnál (Bundesgerichtshof, BGH) nyújtott be fellebbezést. A BGH szintén elutasította a fellebbezést.

A per tárgyát képező szabadalom motoros járművek világító- és jelzőkészülékeire, különösen szellőzőrendszerrel rendelkező fényszórókra vonatkozott. Az ilyen rendszerek célja, hogy szellőztessék a fényszórók belsejét, miközben meggátolják víz, por vagy piszok bejutását. További cél, hogy meggátolják víz behatolását elülső fényszórók burkolatába nagy nyomású vízzel való mosás közben, például egy jármű motortereiben. A technika állása kanyargó szellőzőutat kínál megoldásként. A perbeli szabadalom ennek a megoldásnak a korlátozott hatékonyságát bírálja, mert az csupán kevésbé kanyargó szellőzőutat biztosít.

Egy ilyen szellőzőrendszer hatásának a fokozása érdekében a perbeli szabadalom olyan kanyargó utat javasol a belső szellőzéshez, amelynek két ellentétes bemenőnyílása, a két bemenőnyílás közötti összekötő vonallal átlósan szemközt bemenőcsatornája és kétszeres irányváltású és a bemenőnyílásokon lényegesen túlnyúló labirintusa van.

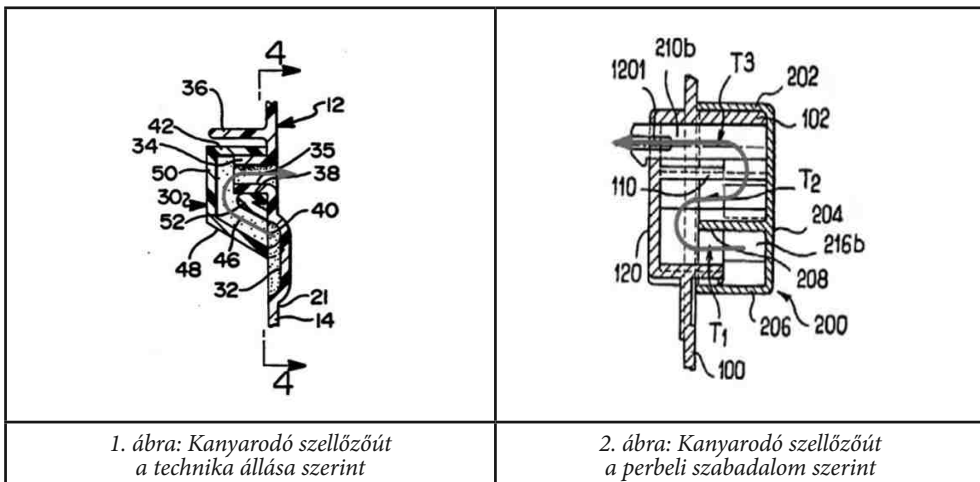
A BGH megerősítette a BPG döntését, amely szerint a perbeli szabadalom új és feltalálói tevékenységen alapszik a technika állásához képest, minthogy a technika állásában többek között nincs kinyilvánítva és nincs is ajánlva két irányváltású labirintus.

A BGH döntésének meghozatalánál alapvető fontosságú volt a labirintus kétszeres irányváltású jellegének a megértése. Ennek értelmezésekor a BGH rámutatott, hogy egy szabadalom arra törekszik, hogy tanítását megkülönböztesse a benne leírt technika állásától. Ha a leírásban egy ismert technika állása egyenlő egy szabadalmi igénypont általános kifejezésével, az igénypont jellemző részének sajátos vonásait nem lehet olyannak tekinteni, mint amelyek kétség esetén úgy értelmezhetők, hogy megtalálhatók abban a technika állásában, amelytől elhatárolni kívánják őket.

A vitatott szabadalomban egy, a technika állásához tartozóként leírt idézet már ismertett egy kanyarodó szellőzőési utat, amelynek első irányváltása a bemenőnyílások és a bemenőcsatorna nyílása közé esett, és ezt követte egy második irányváltás. A perbeli szabadalom tanítása szerint ez a kanyarodó szellőzőút, amely már ismert a technika állásából,

tovább fejlesztendő a szellőzőhatás megjavítása céljából a labirintusnak a találmány szerinti módon való kialakítása által. A bemenőnyílások és a bemenőcsatorna nyílása közötti irányváltás beiktatása a labirintusban a kanyarodó szellőzőút kívánt javítását eredményezi a technika állásához viszonyítva.

A fenti ábrák alapján megállapítható, hogy találmány szerinti labirintus kétszeres irányváltása csak a kettős bemeneti nyílásokon túl, a bemenőcsatorna nyílása után kezdődik. A bemenőnyílások és a bemenőcsatorna nyílása által kialakított szellőzési út első irányváltása még nem része a találmány szerinti labirintusnak.

Döntésével a BGH megerősíti azt a kialakult joggyakorlatot, amely szerint az elfogadható értelmezési anyagok is magukban foglalhatják a szabadalmi leírásban idézett technika állását (lásd a BGH 2007. február 13-i, Láncelrendezés című ítéletét). Ezért az igénypontok értelmezését mindig az idézett technika állásának fényében kell végezni. Továbbá a BGH saját joggyakorlatára utal, ahol az igénypontok értelmezését a hivatkozott technika állásától elkülönülten végzi. Így a BGH 2010. január 26-i, „A bennülők védőrendszerét szabályozó egység” című ítélete szintén az igénypontok korlátozó értelmezését feltételezte az idézett technika állása alapján, ha a technika állásában megadott információ olyan mértékben korlátozza a szabadalom kinyilvánított tartalmát, hogy egy szakember nézőpontjából a szabadalmi leírásból szűkebb tanítást lehet kiolvasni, mint ami a szabadalmi igénypontok szövegezése alapján kezdetben indokoltnak tűnik.

Ezzel a döntésével a BGH egy további fontos elvvel egészítette ki a szabadalmi igénypontok értelmezésére vonatkozó, legfelsőbb bírósági zsinórmértéket, amely jelentős értelmezési segítséget nyújt majd a jogászi és bírósági gyakorlathoz.

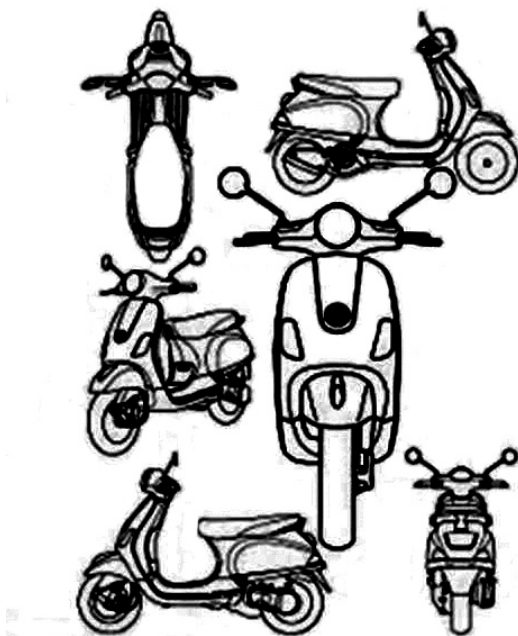
Olaszország

A Torinói Fellebbezési Bíróság 2019. április 16-i döntésével elismerte, hogy a *Piaggio* híres Vespa robogója védve van 3D védjegyként és szerzői joggal is.

Miután a Piaggio 2013-ban bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy Vespa robogója másodlagos jelentésre tett szert, eredményesen lajstromoztatta annak alakját olasz és európai 3D védjegyként, amelynek rajzát az 1. ábrán mutatjuk be.

A Piaggio olasz lajstromozásának érvényesítése érdekében a 2013. novemberben tartott Milánói Nemzetközi Vásár alatt tett lépéseket, amelyek alapján a bíróság elrendelte három robogómodell, a CITYZEN, a REVIVAL és a VES modell lefoglalását.

A 2. ábrán bemutatott robogómodelleket két kínai vállalat, a *Zhejiang Zhongneng Industry Group* és a *Taizhou Zhongneng Import and Export Co* (a két vállalatot a továbbiakban együtt *Znen* néven említjük) állította ki. A két első modell lajstromozott közösségi mintaként védve volt.

1. ábra

2. ábra

A lefoglalás után a Znen keresetet indított a Torinói Igazságügyi Bíróságnál, kérve annak megállapítását, hogy robogói nem bitorolják a Piaggio jogait, és hogy a Vespa robogó alakját védő 3D védjegy érvénytelen az alábbi okok miatt:

- nélküli az újdonságot, mert korábban ismert volt a Znen CITYZEN és REVIVAL mintája;
- nélküli a megkülönböztető jelleget; és
- a Vespa védjegyét az olasz ipari tulajdoni törvény 9. cikkének megsértésével lajstromozták.

Az említett 9. cikk megállapítja, hogy egy jelzést nem lehet 3D védjegyként lajstromozni, ha csupán olyan alakból áll, amelyet a termék jellege diktál, vagyis a termék alakja olyan műszaki eredmény vagy alak eléréséhez szükséges, amely lényeges értéket kölcsönöz a terméknek.

A Piaggio nemcsak elutasította a Znen állításait, és kérte a bíróságot, hogy erősítse meg 3D védjegyének érvényességét, hanem azt is kérte, hogy erősítse meg, Vespa robogójának alakja az olasz szerzői jogi törvény 2.10 cikke alapján ipariminta-termékként is oltalmat élvez.

A Torinói Igazságügyi Bíróság 2017. április 6-án hozta meg elsőfokú döntését, amelyben elutasította a Znen állításait, és megerősítette mind a VESPA védjegy érvényességét, mind annak szerzői jogi oltalmát.

A bíróság különösen azt hangsúlyozta, hogy a Piaggióknak a Vespa robogó alakjára vonatkozó védjegyjogaira nézve a Znen 2007. és 2010. évi mintái nem voltak újdonságrontók. A Piaggio 3D védjegyét 2013-ban lajstromozták másodlagos jelentése alapján. Az az alak, amelyre a Piaggio oltalmat kapott, a 2005-ben forgalomba hozott Vespa LX robogó alakjával megegyezett. Ebből a bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a Piaggio védjegye azóta közösségi védjegyként élvezett oltalmat, így megelőzte a kínai vállalatok által lajstromoztatott mintákat. A bíróság azt is megerősítette, hogy a 3D védjegy megkülönböztető-képessége sajátosan az alábbi négy jellemzőnek tulajdonítható, amelyek a Vespát 1946-ban

történt megalkotása óta jellemezték, és lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy a védjegyet újra összekapcsolja az előállítóval, és megkülönböztesse azt a piacon levő valamennyi egyéb robogótól:

- az X alak, amelyet az oldalsó kidudorodások és az ülés között lehet felismerni;
- a fejjel lefelé álló Ω alak az ülés és a lábtámasz közötti részen;
- az elülső pajzs nyílalakja; és
- a test hátsó körvonala, amely két cseppalakot formáz.

A bíróság megerősítette a védjegy érvényességét az olasz szellemi tulajdoni törvény 9. cikkének követelményei szerint, megállapítva, hogy a Vespa robogó alakját nem a termék jellege írja elő, és azért sincs rá szükség, hogy műszaki eredményt érjenek el, vagy hogy a terméknek lényeges értéket adjon. A bíróság elismerte továbbá, hogy a Vespa robogó alakja ipari minta, és mint olyan szerzői jogi oltalmat is megérdemel. A bíróság kinyilvánította, hogy a kínai robogók bitorolják a Piaggio védjegyét és a Vespa szerzői jogát, és ehhez hozzáfűzte, hogy a Znen a tisztességtelen versenyt tiltó törvény rendelkezéseit megsértette.

A Znen a bíróság döntése ellen fellebbezett a Torinói Fellebbezési Bíróságnál. Az utóbbi azonban elutasította a fellebbezést, és 2019. április 16-i döntésével megerősítette az elsőfokú bíróság döntését.

Oroszország

2019. június 27-én Oroszországban új mintatörvény lépett hatályba, amely bevezeti az ipari minták ideiglenes oltalmát. Legfontosabb rendelkezéseit az alábbiakban foglaljuk össze.

- Lehetővé válik egy ipariminta-bejelentés publikálása a bejelentő kérelmére, miután a hivatal elvezte az alaki vizsgálatot.
- A minta engedélyezése és lajstromozása után a mintatulajdonos pénzügyi kártalanítást kérhet mintájának harmadik fél általi jogtalan használata esetén a mintabejelentés időpontja és a minta engedélyezésének meghirdetési időpontja közötti időszakra. A bejelentés publikálása után bárki hozzáférhet a bejelentési dokumentumokhoz.

Ezek a módosítások valójában főleg a divatipar támogatását és a tervezők jogainak hatékonyabb oltalmát szolgálják.

Portugália

Portugáliában 2019. július 1-jén új iparjogvédelmi törvény lépett hatályba, amelynek legfontosabb módosító rendelkezéseit az alábbiakban foglaljuk össze.

- Az iparitulajdon-jogok törlése elleni keresetek benyújtásának határideje az ilyen jogok megadásától számított 10 évről 5 évre csökkent.

a) Szabadalmak

- Lehetővé vált, hogy ugyanarra a találmányra egyidejűleg egy nemzeti és egy európai szabadalom is hatályban legyen Portugáliában.
- Megszűnt annak a lehetősége, hogy szabadalmi bejelentésekbe utólag műszaki adatokat iktassanak be.
- A közvetlen bitorlás mellett közvetett bitorlás is lehetővé vált Portugáliában, ami annyit jelent, hogy a szabadalmas jogosult megtiltani harmadik felek számára a találmány gyakorlatba vételét lehetővé tevő eszközök előállítását.

b) Védjegyek

- A Szabadalmi és Védjegy hivatal jogosultságot kapott védjegy törlési és -érvénytelenítési ügyek eldöntésére, vagyis az ilyen ügyeket a Szellemi Tulajdoni Bíróság helyett a hivatal intézi.
- A Szabadalmi és Védjegy hivatal által védjegyügyekben hozott döntések ellen a Szellemi Tulajdoni Bíróságnál lehet fellebbezést benyújtani a döntés publikálásától számított két hónapon belül.
- Egy védjegy lajstromozása ellen a bejelentés publikálásától számított két hónapon belül fel lehet szólalni a védjegy elutasításának abszolút okaira hivatkozva.
- Ha egy védjegy ellen törlési vagy érvénytelenítési eljárást indítanak, a védjegy tulajdonosa kérheti, hogy a kérelmező bizonyítsa saját korábbi védjegyének tényleges használatát.
- Az új törvény egyértelműen kimondja, hogy a védjegy lajstromozás elutasításának okát képezheti a rosszhiszemű lajstromozás is.
- A védjegy lajstromozások a bejelentés, nem pedig az engedélyezés napjától számított 10 évig hatályosak.
- Az új törvény bevezette a védjegy lajstromozási díjat, amelyet az engedélyezés publikálásától számított 6 hónapon belül kell kifizetni.

c) Használati minták

- Az új törvény kötelezővé teszi a használatiminta-bejelentések újdonságának, feltalálói tevékenységének és ipari alkalmazhatóságának vizsgálatát.
- Az új törvény a biológiai anyagokra, valamint a vegyi és gyógyászati anyagokra vagy eljárásokra vonatkozó találmányokon kívül az élelmiszertermékekre vagy azok előállítására vonatkozó találmányokat is kizárja a használati minták által oltalmazható találmányok köréből.

Spanyolország

A) A Spanyol Legfelsőbb Bíróság 2019. április 3-án elutasította a *Pfizer*nek azt a rendkívüli fellebbezését, amelyet a Barcelona Fellebbezési Bíróság ítélete ellen nyújtott be. Ez az ítélet megerősítette annak a szabadalombitorlási eljárásnak az elutasítását, amelyet a Pfizer a sildenafil-generikumot gyártó versenytársak ellen Spanyolországban indított.

A döntés egy hosszú harc végét jelenti, amely harcot a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi szempontjaira vonatkozó TRIPS-megállapodás 27. és 70. cikkének, valamint a kémiai és gyógyászati termékek korábbi tiltásának (ami Spanyolországban 1992. október 7-ig volt hatályban) értelmezésével kapcsolatban folytattak.

a) Tények

A Pfizer tulajdonosa volt a 0463756 sz. (EP '756-os) európai szabadalomnak, amelyet 1991. júniusban nyújtottak be, és 1995. áprilisban engedélyeztek. A szabadalom három igénypontosorozatot tartalmazott, amelyek közül az egyik sajátos spanyolországi eljárásigénypontokból állt. A szabadalom spanyol fordítását 1995. júliusban publikálták.

2002-ben a Pfizer kiegészítő oltalmi tanúsítványt (SPC) kapott, amely akkor lépett hatályba, amikor a szabadalom 2011. júniusban lejárt, és 2013. júniusig volt hatályban.

2006. márciusban a Pfizer az EP '756-os szabadalom módosított fordítását nyújtotta be a Spanyol Szabadalmi Hivatalnál, amely fordítás termékigénypontokat is tartalmazott. A hivatal elutasította a módosított fordítás publikálását, ezért a Pfizer a Vitás Ügyek Adminisztratív Bíróságához fordult. Végül 2010 novemberében ez a bíróság megsemmisítette az hivatal döntését, és elrendelte a szabadalom módosított fordításának a publikálását, amire 2011. augusztusban került sor (vagyis a szabadalom oltalmi idejének lejárt és az SPC hatálybalépése után).

2011. októberben a Pfizer beperelte az összes vállalatot, amely sildenafil-generikumot forgalmazott Spanyolországban, azt állítva, hogy ezek a vállalatok bitorolták a szabadalmát és az SPC-t a módosított fordítás termékigénypontjai alapján. E generikumok közül egyesek piacon voltak 2009 vége és 2010 eleje óta.

b) Korábbi döntések

2014. október 28-án a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 7-es tanácsa elutasította a bitorlási keresetet a Barcelonai Fellebbezési Bíróság néhány nappal korábban egy hasonló ügyben (escitalopram) hozott döntését követően. E döntésében a fellebbezési bíróság

- megvizsgálta a CJEU esetjogi döntéseit 2013. júniusban (levofloxacin) és 2014. januárban (atorvastatin) a TRIPS-megállapodás 70. cikkének teljes értelmezéséről; és
- úgy döntött, hogy az eljárási igénypontokat tartalmazó, csak Spanyolországra engedélyezett szabadalmak oltalmi körét utólag nem lehetett bővíteni felülvizsgált fordítások termékigénypontjainak a hozzáadásával.

2016. július 20-án a Barcelonai Fellebbezési Bíróság megerősítette a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 7-es tanácsának a sildenafil-ügyben hozott korábbi döntését.

c) A Spanyol Legfelsőbb Bíróság döntése

2019. április 3-án a legfelsőbb bíróság közvetlenül elutasította a Pfizer rendkívüli fellebbezéseinek a befogadását lényegi indokolás nélkül. Továbbá elutasította a Pfizer kérelmét a CJEU-nak való felterjesztés iránt.

Ebben a vonatkozásban figyelembe vette, hogy a CJEU joggyakorlata világos volt, és hogy a fellebbezési bíróság korábbi ítélete ilyen vonatkozásban következetes volt.

Így a legfelsőbb bíróság megerősítette analóg ügyekben 2015. december 15-én hozott (quetiapine) és 2017. október 20-án hozott (escitalopram) döntéseit, amelyekben már megállapította, hogy a CJEU döntései ellentmondásban álltak a TRIPS-megállapodás 70. cikkével, és hatálytalanná tették a legfelsőbb bíróság 2010-es és 2012-es esetjogát, amely ezt a rendelkezést túlságosan tágan értelmezte. Ezen az alapon a legfelsőbb bíróság hibásan ismerte el gyógyászati termékekre vonatkozó szabadalmak hatásosságát, jóllehet Spanyolországban korábban tiltva voltak a vegyi és gyógyászati termékekre vonatkozó szabadalmak.

B) 2019. január 24-én az Alicantei Kerületi Bíróság 8-as tanácsa (EU-védjegy bíróságként működve) elutasította az *Equivalenza Retail SL* (Equivalenza) fellebbezését a 2. sz. Alicantei Kerületi Bíróság 2017. február 13-i döntése ellen. A megfellebbezett döntés elítélte az Equivalenzát azért, mert bitorolta a *Hugo Boss*, a *Gucci* és a *Lacoste* parfümjeit hasonló illatú másolatokkal.

A következő felek indítottak pert az *Equivalenza* ellen hasonló illatú parfümök eladása és forgalmazása, valamint azok lajstromozott védjegyeinek jogtalan használata miatt: *Gucci Gucci S.p.A.*; *Hugo Boss Trademark Management GmbH*; *Lacoste SA.*; *Procter & Gamble International Operations SA*; és *Procter & Gamble Prestige Products SAU* (most HFC Prestige Products SAU).

Az *Equivalenza* a felperesek védjegyeit használta mind összehasonlító listákon, mind szóban kereskedelmi tárgyalásain, ahol összekapcsolta hasonló illatú parfümjeinek szám-szerű hivatkozását az állítólag utánozott parfümök védjegyével.

Az elsőfokú bíróság döntése szerint az *Equivalenza*

- bitorolta parazita módon a felperesek jól ismert védjegyeit, tisztességtelen előnyt húzva azok hírnevéből, vonzerejéből és presztízséből (az EU 2017/1001 sz. védjegyrendeletének 9.1 cikke); és
- tisztességtelen versenybe ütköző cselekedeteket hajtott végre azzal, hogy:
  - tisztességtelen előnyt húzott más piaci szereplők hírnevéből; és
  - törvénytelen összehasonlító hirdetést végzett azzal, hogy saját termékeit a felperesek termékeihez hasonló illatú másolatokként mutatta be.

Az Equivalenza megfellebbezte az elsőfokú bíróság döntését mind eljárási, mind érdemi okok miatt. Egyéb lényeges okok mellett azzal érvelt, hogy nem volt felelős eladási cselekedetek miatt, mert egy korábbi ítéletnek megfelelően járt el, amelyet egy Puig-ügyben hoztak 2014-ben hasonló cselekedetekért. Így azt állította, hogy

- megtiltotta raktárainak olyan eredeti parfümök védjegyeinek használatát, amelyeket állítólag utánozott (mind szóban, mind összehasonlító listákkal); és
- így bárminő ilyen használat nem volt az Equivalenzának tulajdonítható.

Emellett azzal is érvelt, hogy a felperesek védjegyeinek ilyen használata ártalmatlan és szükséges volt ahhoz, hogy leírja parfümjének aromáját.

Az EU védjegy bírósága elutasította az Equivalenza fellebbezését.

Ez a bíróság megtárgyalta a védjegy bíróság esetjogát összehasonlító listák használatával kapcsolatban parfümök forgalmazásáért a védjegy törvény és a tisztességtelen versenyt tiltó törvény alapján (ilyen vonatkozásban 2014 óta hat ítélet született). A bíróság rámutatott, hogy:

- az ilyen esetjog ismételten megerősítette az összehasonlító listák törvénytelenységét; és
- az Equivalenzát korábban már elítélték hasonló magatartás miatt.

A védjegy bitorlással kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy az alperes üzleti tevékenysége abban állt, hogy nagyban adott el parfümöket egy üzlethálózaton keresztül. Azt is figyelembe vette, hogy a felperesek jelentős számú üzlet révén bizonyították védjegyeiknek összehasonlító listákon vagy szóban való használatát. Megállapította, hogy az Equivalenza üzleti modellje jól ismert védjegyek használatán alapult hasonló illatú parfümök eladására.

A bíróság az alábbiakat is figyelembe vette:

- összehasonlító listák használata harmadik felek védjegyeinek a használatát képezte a kereskedés folyamán; és
- az Equivalenza ezt azért tette, hogy előnyre tegyen szert az említett védjegyek jól ismert hírnevéből.

Az EU védjegy bírósága megállapította, hogy az alperesek üzleti módszerét meg lehetett volna valósítani kellemes illatokra való kizárólagos hivatkozással, harmadik felek védjegyeinek használata nélkül. A bíróság szerint azonban a felperesek bizonyították, hogy az alperes üzlete pontosan arra volt alapozva, hogy harmadik felek védjegyeit használta azok hírnevéből és presztízséből való előnyszerzés érdekében. A bíróság szerint éppen az indokolatlan előny volt az, amin a védjegy bitorlás megállapítása alapult.

A tisztességtelen verseny vonatkozásában a bíróság figyelembe vette, hogy az Equivalenza kereskedelmi gyakorlata utánozott áruk eladásra ajánlásán és forgalmazásán alapult a felperesek jól ismert védjegyeinek a használatán keresztül. Ilyen összefüggésben figyelembe vette, hogy az Equivalenza

- tisztességtelen összehasonlítást végzett;
- kihasználta a felperesek hírnevét; és
- tisztességtelen összehasonlító hirdetést végzett.

A fentiek alapján a bíróság megerősítette az elsőfokú döntést, amely elrendelte, hogy az Equivalenza:

- szüntesse meg a felperesek védjegyeinek használatával parfümjeinek forgalmazását, és ettől álljon el;
- vonja vissza és semmisítse meg összehasonlító listáit és egyéb olyan hirdetési anyagait, amelyek a felperesek védjegyeit tartalmazták;
- kártalanítsa a felpereseket; és
- publikálja az ítéletet.

A bíróság azt is elrendelte, hogy az Equivalenza változtassa meg a számszerű hivatkozásokat, amelyeket a felperesek védjegyeivel együtt használt annak megakadályozása érdekében, hogy a fogyasztók tovább asszociáljanak a felperesek termékeire.

Svájc

A) A Szövetségi Szellemi Tulajdoni Intézet elutasította az APPLE védjegy oltalmát a 14. áruosztályba tartozó ékszerárúkra és a 28. áruosztályba tartozó elektronikus játékokra. Az intézet szerint az *Apple* ezeknek az áruknek az alakját vagy a motívumát írja le helyett, hogy jelezné azok kereskedelmi eredetét.

Fellebbezésében az Apple azzal érvelt, hogy kiváló hírnevére tekintettel a vonatkozó közönség az „apple” kifejezés jelentését megváltozottan gondolja, és azt már nem almaként érti, hanem az Apple-re mint vállalatra vonatkozóan fogja fel.

2018. július 24-i döntésében a Szövetségi Adminisztratív Bíróság fenntartotta a Szövetségi Szellemi Tulajdoni Intézet döntését. A bíróság szerint amikor felbecsülik egy jelzés eredeti disztinktív jellegét, a jelzést absztrakt módon kell megítélni. A bíróság megjegyezte, hogy a hírnevet figyelembe lehet venni, az Apple azonban nem utalt erre a szempontra.

A Szövetségi Adminisztratív Bíróság szerint az „apple” szó része az alapvető angol szókincsnek, és ezért az átlagfogyasztó szó szerinti jelentéseként is érti. Az almának mint gyümölcsnek erős szimbolikus jelentése van tündérmesékben vagy a vallásban és az ékszerészetben, és a játékok ilyen ok miatt gyakran felveszik egy alma alakját. Ezért a bíróság elutasította az APPLE védjegy lajstromozását az igényelt árukra.

A Svájci Legfelsőbb Bíróság 2019. április 9-én elutasította ezt a döntést. Az a kérdés, hogy egy szó deskriptív-e azon áruk és szolgáltatások vonatkozásában, amelyekre a lajstromozást kérik, attól függ, hogy a jelzésnek van-e érthető jelentése. Ha egy szónak több jelentése van, a jelzés megkülönböztető jellemzőjének megállapításához azt a jelentést kell felhasználni, amelyik a vonatkozó közönség szempontjából a legfontosabb az igényelt áruk vonatkozásában. Ez az értelmezés a legtöbb esetben megfelel a kifejezés szó szerinti jelentésének. Ha azonban egy szót a vonatkozó közönség nem annak szó szerinti jelentéseként értelmez, hanem elsődlegesen egy bizonyos vállalat jelzéseként, ezt a lajstromozási eljárásban nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Az APPLE márkanév kiváló hírnevének tulajdoníthatóan egyike a világon legjobban ismerteknek. Ezért az átlagfogyasztó nem a szó szerinti jelentésének megfelelő gyümölcshez hasonlítja, hanem közvetlenül egy bizonyos vállalat jelzéseként fogja fel. A svájci közönség jelentős része tudja, hogy az angol „apple” kifejezés almát jelent, ami németül Apfel, franciául pomme vagy olaszul mela. Azonban a gyümölcstől eltérő áruk esetében az átlagfogyasztó azonnal felismeri az „apple” idegen szóban a vonatkozó vállalat jelzését.

Mindezek következtében a bíróság kinyilvánította, hogy alsó fokon megsértették a védjegy törvény 21t.a cikkét azzal, hogy megtagadták az APPLE védjegy lajstromozását az igényelt árukra, vagyis a 14. áruosztályban ékszerekre és a 28. áruosztályban elektronikus játékokra.

B) A Swatch 2015. július 16-án a Szövetségi Szellemi Tulajdoni Intézetnél kérelmezte a TICK DIFFERENT védjegy lajstromozását a 14. áruosztályban órákra. E védjegybejelentés ellen felszólalt az Apple lajstromozatlan THINK DIFFERENT védjegye alapján. Az Apple arra hivatkozott, hogy védjegye jól ismert órákon.

Itt röviden ismertetjük a svájci védjegy törvény vonatkozó részeit.

- A törvény 3. cikkének 1. bekezdése szerint a védjegyoltalomból ki vannak zárva az olyan védjegyek, amelyek *a)* azonosak egy korábbi védjeggyel, amely azonos árukra vagy szolgáltatásokra van lajstromozva; *b)* azonosak egy korábbi védjeggyel, amely hasonló árukra vagy szolgáltatásokra van lajstromozva, ha fennáll az összetévesztés valószínűsége.
- A 3. cikk 2. bekezdése szerint korábbi védjegynek számít *a)* egy benyújtott vagy lajstromozott védjegy, amely a törvény alapján elsőbbségi jogot biztosít; *b)* egy olyan védjegy, amely az 1883. március 20-i Párizsi Unió Egyezmény 6bis cikke szerint jól ismert Svájcban a jelzés benyújtásának időpontjában.

A megalapozott esetjog szerint csak egy külföldön védett védjegy tulajdonosa jogosult a 3. cikk 2.b bekezdése alapján fokozott oltalmat igényelni Svájcban jól ismert jelleg alapján.

A Szövetségi Szellemi Tulajdoni Intézet 2016. június 30-án elutasította a felszólalást azon az alapon, hogy az Apple elmulasztotta bizonyítani, miszerint védjegye hírnévnek örvend Svájcban. Ezt a döntést az Apple a Szövetségi Adminisztratív Bíróságnál megfellebbezte.

A Szövetségi Adminisztratív Bíróság a Swatch mellé állt, és fenntartotta az intézet döntését.

A bírának először azt kellett megfontolniuk, hogy teljesült-e a külföldön védett védjegy birtoklásának követelménye. Ilyen vonatkozásban az Apple védjegyének az Egyesült Államokban való használatával számolhatott, ahol az ún. „szokásjog (common law)” alapján a lajstromozatlan védjegyek használat alapján oltalmat élveznek. Azt lehetne hinni, hogy ez könnyű követelmény, a valóságban azonban más a helyzet, mert a használatnak *(i)* a Swatch védjegyében megjelölttel azonos vagy hasonló árukra kell történnie *(ii)* a Swatch védjegyének benyújtása előtti időben, és *(iii)* még akkor is folyamatban kell lennie.

Ez az Apple számára nehéz feladatot jelentett. Nem használták ugyanis szlogenjüket órákra, hanem csupán számítógépekre, továbbá a használatot 2002-ben megszüntették. Ezért az Apple nem támaszkodhatott a 14. áruosztályban szokásjogra.

A jól ismert jelleg vonatkozásában a bíróság megállapította, hogy az Apple nem bizonyította szlogenjének nagyfokú nyilvános ismertségét Svájcban. Ezért a bíróság szerint a szlogen egy évtizednél hosszabb időn át tartó használathány miatt a svájci közönség számára többé már nem volt ismert. Ennélfogva a bíróság elutasította az Apple fellebbezését, és az Apple THINK DIFFERENT korábbi védjegye ellenére elismerte a Swatch TICK DIFFERENT védjegyét.

Valószínű, hogy a két védjegy összehasonlításakor azokat vizuális és hangzási szempontból nagymértékben hasonlónak találnák. Azonban ez a fenti ügyben nem volt lényeges szempont, mert az Apple nem rendelkezett Svájcban a 14. áruosztályban korábbi védjeggyel. Ha lett volna ilyen védjegye, sokkal kedvezőbb helyzetben lett volna ahhoz, hogy felszólalását megalapozottnak találja a bíróság.

Svédország

Svédországban a „fekete és fehér mindent fed” megközelítést alkalmazták hosszú időn keresztül. Ez azt jelenti, hogy egy fekete és fehér védjegylajstromozás, amely nincs semmilyen színre korlátozva, minden színre és színekombinációra kiterjeszti a védjegyoltalmat, vagyis színek vonatkozásában széles körű oltalmat biztosít.

2019. február 21-én a Szabadalmi és Piaci Fellebbezési Bíróság olyan döntést hozott, amely megváltoztatta a fekete és fehér védjegyek megítélését uraló svéd eljárást. E döntésből az következik, hogy a svéd védjegygyakorlatot az „amit lát, azt kapja” megközelítés használatával kell megítélni. Ez azt jelenti, hogy egy fehér és fekete színben benyújtott védjegy csupán e két színt védi. Az új döntés a svéd védjegy törvényben alapvető változást képvisel, és valószínűleg a létező védjegylajstromozások oltalmi körét is befolyásolni fogja.

A „fekete és fehér mindent fed” elvet évtizedeken keresztül alkalmazták a svéd védjegy törvényben. Minthogy azonban a védjegy törvény területét egyre növekvő mértékben harmonizálták az EU-n belül, ez újabban eltérést okozott az EU-szabályozáshoz és a legtöbb tagországban alkalmazott jelenlegi általános gyakorlathoz képest. Az ellentétes – „amit lát, azt kapja” – megközelítést, amely azt jelenti, hogy a védjegy csak arra az alakra ad oltalmat, amelyben lajstromozták, az EUIPO is elfogadta, és így az általános elvvé vált. Minthogy egyes EU-tagállamokban a lajstromozó hivatalok korábban a „fekete és fehér mindent fed” megközelítést, míg más államok az utóbbi elvet alkalmazták, a tagországok lajstromozó hivatalai célul tűzték ki közös gyakorlat kialakítását. Ennek eredményeként jelenleg az „amit lát, azt kapja” megközelítést alkalmazza a legtöbb tagállam, kivéve Svédországot, Dániát és Finnországot. Svédország 2011-ben és 2012-ben formailag nem vett részt a közös gyakorlat kifejlesztésében, bár közölte véleményét, és támogatta a közös gyakorlat felé irányuló tö-

rekvést. Azonban jogi önmérséklet következtében, amely az 1958-as előkészítő munkákból eredt, és amelyeket Svédországban még mindig érvényesnek tekintenek, a Svéd Szabadalmi és Lajstromozási Hivatal nem volt olyan helyzetben, hogy megvalósíthassa a közös gyakorlatot, mert az ügyben a „fekete és fehér mindent fed” elvet alkalmazta.

Az utóbbi években fontos kérdésként merült fel, hogy a svéd bíróságok hogyan ítéljenek meg egy fekete és fehér európai uniós védjegyet állítólagos bitorlás valószínűsége esetén. Nemrég a Svéd Legfelsőbb Bíróságnak alkalma volt tisztázni, hogy még mindig uralkodnak-e az 1958-as előkészítő munkák és a korábbi esetjog, vagy pedig a fekete és fehér védjegyekre vonatkozó svéd nézetet harmonizálni kell az EU-törvénnyel. A kérdés egy olyan EU-védjeggyel kapcsolatban merült fel, amely fekete és fehér ábrás védjegyként van lajstromozva, azonban csupán kék és piros színben használták. Az alperes hasonló ábrás védjegyet használt kék és zöld színben.

Egy svéd bíróságnak egy EU-védjegy bitorlási ügyében gyakorlatilag azt kellett eldöntenie, hogy alkalmazza-e ugyanazokat az elveket az oltalmi kör meghatározásánál, mint amelyeket az EUIPO használt a lajstromozás időpontjában, vagyis az „amit lát, azt kapja” elvet. Egyébként a védjegyek hasonlóságának megállapítása bitorlási ügyekben attól az országtól függne, amelyben az adott EU-védjegy bitorlási ügyét intézik. A Svéd Legfelsőbb Bíróság azonban nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy milyen jelentőséget lehetne tulajdonítani annak a ténynek, miszerint a védjegylajstromozás nem korlátozódik valamilyen színre, és ennek milyen következményei lehetnek a konkrét ügy tényeire, jóllehet az alperes határozottan utalt a „fekete és fehér mindent fed” elvre. A bíróság feltehetőleg nem vette figyelembe, hogy a szín kérdése döntően befolyásolja az adott ügy megítélését. Emellett a közös gyakorlat csak a lajstromozási eljárással foglalkozik, és így a védjegybitorlással kapcsolatos kérdéseket kimondottan nem tárgyalja. Ennek folytán az 1958-as előkészítő munkák során tett megállapítások és a későbbi esetjog alkalmazhatósága eldöntetlen maradt, ezért várták a Szabadalmi és Piaci Fellebbezési Bíróság új döntését.

A konkrét ügy egy nemzetközi védjegylajstromozás érvényességére vonatkozott. A Svéd Szabadalmi és Lajstromozási Hivatal elutasította, hogy Svédországban érvényesnek nyilvánítsa a *ContextLogic* védjegyét (egy lekerekített négyzet alakú ábrás védjegy, közepén „g” betűvel). A védjegy a nemzetközi lajstromban fekete és fehér színnel volt ábrázolva (1. ábra).

1. ábra

2. ábra

A hivatal szerint fennállt az összetévesztés valószínűsége egy korábbi EU-védjeggyel (ábrás védjegy, közepén „g” betűvel piros mezőben fehér szegéllyel) (2. ábra). A megítélést befolyásolta az a tény, hogy a fehér és fekete színnel lajstromozott védjegy minden színre vonatkozik, ideértve a pirosat és a fehéret is. Mind a nemzetközi lajstromozás, mind az EU-védjegy lajstromozása a 9. áruosztályban hasonló árukra és szolgáltatásokra történt, például számítógépszoftverre.

Az ügy fellebbezés útján a Szabadalmi és Piaci Bírósághoz került, amely fenntartotta a hivatal döntését. Ezután a Szabadalmi és Piaci Fellebbezési Bíróság előtt a hivatal az összetévesztés valószínűségére vonatkozó változatlan álláspontját kiegészítette azzal, hogy talán ideje lenne megfontolni az újabb EU-harmonizáció alapján kialakult gyakorlatot. A fellebbezési bíróság hatálytalanította az alsófokú bíróság ítéletét, és megállapította, hogy a nemzetközi lajstromozást Svédországban érvényesnek kell nyilvánítani. Minthogy kezdetben leszögezték, hogy a szolgáltatások vonatkozásában azonosság/hasonlóság állt fenn, a bíróság szerint az ügyben a döntő tényező az volt, hogy egy fekete és fehér lajstromozást minden színt magában foglalóként kell-e értelmezni. Abban az esetben, ha a lajstromozást így tekintenék, ideértve a piros és a fehér színt is, a védjegyek – kisebb különbségek ellenére például a háromdimenziós hatás terén – nagyon hasonlóknak lennének, és azonos általános benyomást keltenének. A Szabadalmi és Piaci Bíróság a CJEU *Specsavers*-ügyére hivatkozott, amelyben a CJEU megállapította, hogy egy állítólagos bitorlás kapcsán annak eldöntése, hogy egy EU-védjegyet feketén és fehéren vagy színesen lajstromozták-e, befolyásolja az átlagos fogyasztónak a védjegyre vonatkozó benyomását. A CJEU esetjogának alapján a fellebbezési bíróság az EU-törvény fényében kinyilvánította, hogy egy védjegy fekete és fehér lajstromozása nem nyújthat önműködően védelmet a védjegynek bármilyen színben.

A fentiek következtében a nemzetközi lajstromozást nem tekintették szín szempontjából azonosnak az EU-védjeggyel, amelyet bizonyos színekben lajstromoztak. Ezt a megközelítést alkalmazva a védjegyek hasonlóságát megfelelően csekélyebbnek tekintették, és kisebb kockázatát látták annak, hogy az átlagfogyasztó összetéveszteni a két védjegyet, ezért nem volt akadálya a nemzetközi védjegy érvényesítésének Svédországban. A döntés ellen nem lehet fellebbezni a legfelsőbb bíróságnál, ezért az végleges és jogilag kötelező.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization, WIPO)

A WIPO a Cornell University-vel és az *Institut Européen d'Administration des Affaires* (Insead), nemzetközileg elismert üzleti iskolával együtt publikálta a 2019. évi globális innovációs indexet (GII). Ez az index 12. kiadása, és célja, hogy segítse a döntéshozókat a gazdasági és a humán fejlődést előmozdító innovációs tevékenységben.

A tanulmány 129 gazdaságot minősít, és az eredmények 80 tényezőn alapulnak, mint például a szellemi tulajdoni bejelentések száma, az egyetemek besorolása, valamint a tudományos és műszaki publikációk.

A lista élén leginnovatívabb országgént ismét Svájc áll. Ezt az országot az Egyesült Államok, Hollandia, az Egyesült Királyság, Finnország, Dánia, Szingapúr, Németország és Izrael követi. A két évvel ezelőtt 22. Dél-Korea most a 11. Magyarország a 33. a listán.

A magánszektor által finanszírozott kutatás és fejlesztés (R&D) koncentrált maradt. Nyolc országban – Dél-Korea, az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Franciaország, India, Japán, Kína és Németország – a magánszektor az R&D-beruházások 82%-áért felel. A kínai magánszektor ilyen beruházásai az egész világra vonatkoztatva 27%-ot képviselnek; ez a szám 20 éve 2% volt. Egyes társaságok, így a Samsung (Dél-Korea), a Volkswagen (Németország), a Microsoft (Egyesült Államok) vagy a Huawei (Kína) majdnem annyit ruháznak be, mint saját országuk kormánya.

Törökország

A *Bacardi*, a BREEZER nevű, gyümölcsalapú alkoholos ital tulajdonosa 2001-ben lajstromoztatta itala nevét Törökországban, azonban azt sohasem használta, mert a török törvények szigorúan tiltották alkoholtartalmú koktélok árusítását.

Nemrég a Bacardi bitorlási pert indított egy *Freezer* nevű török vállalat ellen, amely FREEZER védjegyét a Bacardi védjegyéhez hasonló alakban használta. Az alperes ellenintézkedésként a Bacardi védjegyének törlését kérte azon az alapon, hogy azt a Bacardi soha nem használta Törökországban.

A török bíróság azonban elutasította a Freezer keresetét, megállapítva, hogy a Bacardi védjegyének használatát törvényes korlátozások tiltották Törökországban, és ez megfelelő ok volt a használat elmaradására. Ilyen körülmények között a Bacardit törvényes tilalom gátolta védjegyének használatában, és ezért védjegyét nem lehetett törölni. Így a bíróság megalapozottnak találta a Bacardi bitorlási keresetét, és megtiltotta a Freezer kifogásolt termékének árusítását.